

► ILO Gözlem 4üncü baskı: COVID-19 ve çalışma yaşamı Güncellenmiş tahminler ve analiz

27 Mayıs 2020

Ana mesajlar

İşyeri ve işletme kapanmaları

- Ülkelerin işyeri kapatma politikalarının kapsamı hakkında ilave ayrıntılar sunan gözden geçirilmiş rakamların gösterdiği gibi, **dünyada çalışanların %94'ü çeşitli işyeri kapatma önlemlerinin uygulandığı ülkelerde yaşamaktadır.** Giderek daha fazla sayıda ülke, çalışanların işyerlerine kademeli olarak dönebilmeleri için bu önlemleri gevşetse de 17 Mayıs 2020¹ itibariyle dünyada çalışanların %20'si zorunlu işlerin yapıldığı işyerleri haricinde tüm işyerlerinin kapatılmasının zorunlu olduğu ülkelerde yaşamaktadır. Çalışanların %69'u bazı sektörlerdeki veya çalışan kategorilerindeki işyerlerinin kapatılmasının zorunlu olduğu ülkelerde yaşarken %5'i işyerlerinin kapatılmasının tavsiye edildiği ülkelerde yaşamaktadır.

2020'nin ilk yarısında kaybedilen çalışılan saatler, istihdam üzerindeki şiddetli etkiyi yansıtmaya devam etmektedir

- ► **2020'nin ikinci yarısına dair beklentiler olumsuz olmaya devam etmektedir. ILO'nun son tahminlerine göre çalışılan saatler 2019'un son çeyreğine göre %10,7 azalacaktır ve (haftada 48 saatlik çalışma süresi varsayımıyla ve güncellenmiş referans çalışmaya dayalı olarak) bu oran 305 milyon tam zamanlı işe eşdeğerdir.²** Bölgesel olarak bakıldığında, Amerika kıtaları (%13,1) ve Avrupa ve Orta Asya (%12,9) çalışılan saatlerde en büyük kayıpların yaşanacağı yerler olarak öne çıkmaktadır.

Test ve takibin işgücü piyasası için faydaları

- **Dünya Sağlık Örgütü tarafından tavsiye edildiği gibi hastalık için test ve takip yapılması, işgücü piyasasında aksamaların daha düşük düzeyde olmasıyla yakından bağlantılıdır. ILO test ve takibin çalışılan saat kayıplarını %50'ye kadar azaltmaya yardım edebildiğini tahmin etmektedir.** Test ve takibin en düşük yoğunlukta olduğu ülkelerdeki tahmini ortalama çalışılan saati kaybı yaklaşık %14 iken en yüksek yoğunlukta test ve takip yapılan ülkelerde bu oran %7'dir. Bu, işyerine güvenli dönüşü kolaylaştırmayı amaçlayan politika önlemlerinin tasarımı dikkate alınması gereken önemli bir faktördür.
- Geniş kapsamlı test ve takip ülkelerin bilgiyi daha iyi kullanmalarını ve son derece kısıtlayıcı önlemlere (**kamu sağlığı politika kanalına**) daha az başvurmalarını sağlamaktadır ve aynı zamanda ekonomik faaliyet için gerekli olan halkın güvenini (**ekonomik güven kanalını**) oluşturmaya ve sürdürmeye yardım etmektedir. Test ve takip aynı zamanda işyerindeki faaliyetlerdeki aksamaları asgariye indirmeye de yardım etmektedir (**işyeri faaliyetleri kanalı**).

1 ILO Monitör'ün bu baskısında yer alan tüm rakamlar, aksi belirtilmedikçe 17 Mayıs 2020 itibariyle mevcut olan verilere dayalı olarak hesaplanmıştır.

2 ILO Monitör'ün üçüncü baskısına kıyasla, 2. Çeyrek için tahmini çalışma saati kaybı %0,2 artmıştır, çünkü hesaplama amacıyla kullanılan haftalık çalışma saatlerinin referans değerleri önceki baskıdan bu yana güncellenmiştir; ancak, tahmini tam zaman eşdeğeri 305 milyon iş şeklinde değişmeden kalmıştır (daha fazla ayrıntı için bkz. Teknik Ek 1).

Gençler COVID19 krizinden dolayı çeşitli şoklarla karşılaşmaktadır ve bu durum “genel tecrit kuşağı”nın ortaya çıkmasına neden olabilir

- Gençler küresel salgının sosyal ve ekonomik sonuçlarının en büyük mağdurlarıdır ve gençlerin yaşamları boyunca salgının izini taşımaları riski vardır, bu durum “genel tecrit kuşağı”nın ortaya çıkmasına neden olabilir.
- En güncel rakamlar **gençlerin COVID-19 krizinden orantısız şekilde etkilendiğini**, eğitim ve öğretimdeki aksamalar dahil çeşitli şoklarla, istihdam ve gelir kayıplarıyla ve iş bulmakta çok daha büyük zorluklarla karşılaştığını göstermektedir.
- **Dünyanın dört bir yanındaki toplam 178 milyon genç çalışan**, başka bir ifadeyle dünyada istihdam edilen on gençten dördünden fazlası **kriz başladığında en çok etkilenen sektörlerde çalışmaktaydı. Dünyadaki genç çalışanların yaklaşık %77’si (veya 328 milyonu) kayıt dışı işlerde çalışmaktayken**, bu oran yetişkin (25 yaş ve üzeri) çalışanlar için yaklaşık %60’tır. Gençler arasında kayıt dışılık oranı Avrupa ve Orta Asya’da %32,9 iken Afrika’da %93,4 düzeyindedir. Krizden önce bile, **267 milyondan fazla genç “Ne Eğitimde ne İstihdamda ne de Yetiştirmede” (NEİY) kategorisindeydi, bu sayının 68 milyonu işsiz gençlerden oluşmaktaydı.**
- **Hem teknik ve mesleki eğitim-öğretimde (TMEÖ) hem de işbaşı eğitiminde büyük aksamalar yaşanmaktadır.** Kısa süre önce ILO-UNESCO-Dünya Bankası tarafından ortaklaşa yapılan bir ankette, ankete yanıt verenlerin yaklaşık %98’i teknik ve mesleki okulların ve öğretim merkezlerinin tamamen veya kısmen kapandığını bildirmiştir. Öğretimin üçte ikilik kısmından fazlası sıklıkla çevrimiçi şekilde, mesafeli olarak verilse de bu geçişi sadece çok az sayıda düşük gelirli ülke yapabilmektedir.
- ILO ve Gençler için İnsana Yakışır İşler Küresel İnisiyatifi’nin ortakları tarafından yapılan başka bir yeni küresel anket **neredeyse her beş gençten birinin COVID-19 krizinin başlamasından beri işini kaybettiğini** göstermektedir. İstihdamda kalan gençler açısından, çalışılan saatler %23

azalmıştır. Ayrıca, genç öğrencilerin neredeyse yarısı eğitimlerinin muhtemelen gecikmeli olarak tamamlayacağını, %10’u ise eğitimlerini hiç tamamlayamayacağını beklediklerini bildirmektedir. Standart bir ruhsal refah ölçeğinde, ankete katılan gençlerin yarıdan fazlası küresel salgının başlangıcından beri kaygı ve depresyon bozukluklarına karşı kırılgan hale gelmiştir.³

Politika önlemleri

- **ILO eğitim/öğretim ve işgücü piyasasının geleceği açısından gençler üzerinde kalıcı etkiler oluşmasını önlemek için acil ve geniş ölçekli politika önlemleri alınması çağrısında bulunmaktadır.** Hükümetlerin, ILO’nun COVID-19 ile mücadele konusundaki politika çerçevesinin dört temel sütununun tümünde yer alan unsurları birleştirerek, yukarıda değinilen zorluklara **kapsamlı çözümler sunması gereklidir.**
- Daha geniş kapsamlı destek ve iyileştirme paketleriyle bağlantılı istihdam/beceri garantilerinin etkili şekilde uygulanması dahil olmak üzere, gençleri hedefleyen politika müdahaleleri, **kapsamlı, kapsayıcı ve geleceğe dönük istihdam politikası çerçeveleri içinde** ortaya konulmalıdır.
- İstihdam bakımından zengin bir düze çıkışı başarmak ve sürdürmek, **hastalık için daha fazla test ve takip yapılmasıyla ve kayıt dışı sektördeki dahil olmak üzere krizden en çok etkilenen şirketler ve çalışanlar üzerindeki etkisinin dikkatle izlenmesiyle** kolaylaşacaktır.
- **COVID-19 sonrası dönemde** ekonominin yapısında değişiklik olması potansiyelinden dolayı, **insana yakışır ve üretken istihdam yaratabilen sektörlerle destek verilmelidir.**

3 Warwick-Edinburgh Ruhsal Esenlik Ölçeğine göre “muhtemel kaygı veya depresyon”

Bağlam: Genel tecridin çalışanlar üzerindeki sert etkisi devam etmektedir

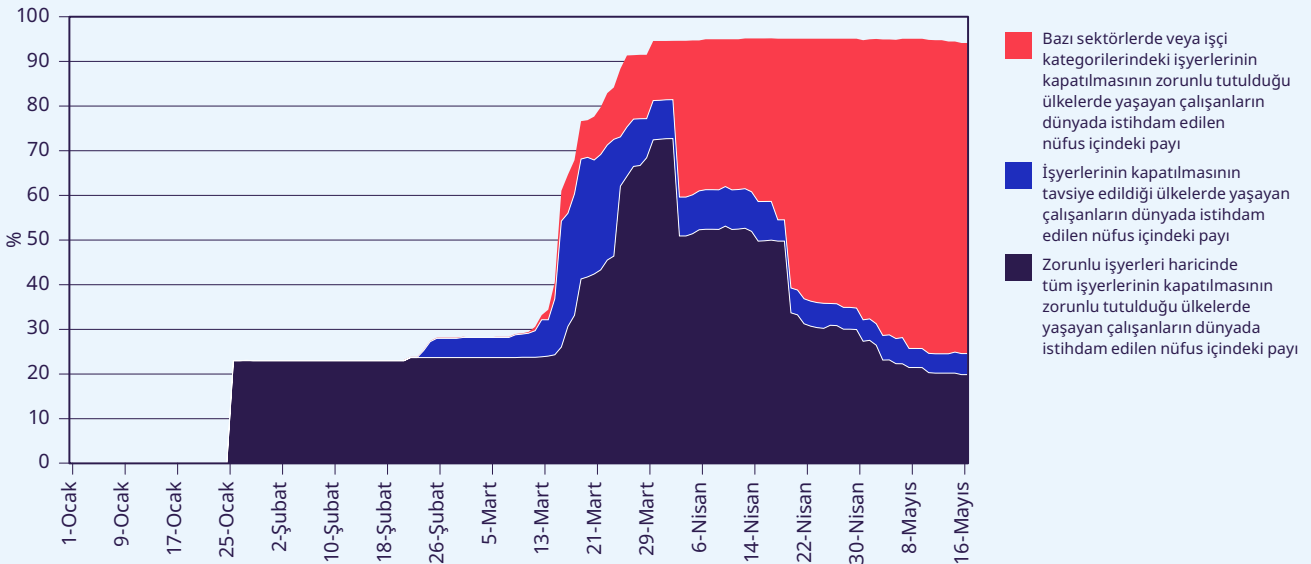
Dünyanın dört bir yanındaki çalışanların ezici çoğunluğu çeşitli işyeri kapatma önlemlerinin uygulandığı ülkelerde yaşamaktadır; bu çalışanların yaklaşık beşte biri zorunlu işlerin yapıldığı işyerleri haricinde tüm işyerlerinin kapandığı ülkelerde yaşamaktadır. Oxford COVID-19 Hükümet Önlemleri İzleyicisi (Government Response Tracker) veri tabanının en son baskısına göre,⁴ 17 Mayıs 2020 itibarıyla, dünya da çalışanların %20'si zorunlu işlerin yapıldığı işyerleri haricinde tüm işyerlerinin kapatılmasının zorunlu olduğu ülkelerde yaşamaktadır. Çalışanların %69'u bazı sektörlerdeki veya çalışan kategorilerindeki işyerlerinin kapatılmasının zorunlu olduğu ülkelerde yaşarken %5'i işyerlerinin kapatılmasının tavsiye edildiği ülkelerde yaşamaktadır (Şekil 1).

Daha fazla sayıda ülke, **çalışanların işyerlerine kademeli olarak dönebilmeleri için işyeri kapatma önlemlerini gevşetmiştir**. Nisan ayının başından beri, zorunlu işyerleri haricinde tüm işyerlerinin kapatmış olan birkaç ülke bu önlemleri gevşetmektedir. Bu, Nisan ayı başından beri zorunlu işlerin yapıldığı işyerleri haricinde tüm işyerlerinin kapatılmasının zorunlu olduğu ülkelerde yaşayan çalışanların payında azalmaya ve buna mukabil bazı sektörlerdeki veya çalışan kategorilerindeki işyerlerinin kapatılmasının zorunlu olduğu ülkelerde yaşayan çalışanların payında artışa işaret etmektedir.

2020'nin ilk yarısında çalışılan saatlerde yaşanan benzeri görülmemiş kayıplar

Kriz ekonomik faaliyette ve çalışılan saatlerde benzeri görülmemiş bir azalışa neden olmaya devam etmektedir, en son veriler kaybedilen çalışılan saatler konusundaki önceki tahminleri teyit etmektedir

► **Şekil 1. Genel tecrit önlemlerinin gevşetilmesi, genel işyeri kapatmalarının olduğu ülkelerde çalışanların payının azalmasına sebep olmaktadır**

Note: Bazı sektörlerde veya çalışan kategorilerindeki işyerlerinin kapatılmasının zorunlu tutulduğu ülkelerde yaşayan çalışanların dünyada istihdam edilen nüfus içindeki payı ve işyerlerinin kapatılmasının tavsiye edildiği ülkelerde yaşayan çalışanların dünyada istihdam edilen nüfus içindeki payı, zorunlu işyerleri haricinde tüm işyerlerinin kapatılmasının zorunlu tutulduğu ülkelerde yaşayan çalışanların dünyada istihdam edilen nüfus içindeki payı üzerine eklenmiştir.

Kaynak: ILOSTAT, ILO'nun modellediği tahminler, Kasım 2019 ve Oxford COVID-19 Hükümet Önlemleri İzleyicisi.

4 ILO Monitör'ün en son baskısından bu yana, Oxford COVID-19 Hükümet Önlemleri İzleyicisi, dünyadaki fiziki mesafe önlemleriyle ilgili durumun daha ayrıntılı bir resmini sunmak için yeni göstergelerin eklenmesi ve mevcut göstergeler üzerinde gözden geçirmeler yapılmasıyla geliştirilmiştir. Ayrıca, kapsam ilave 15 ülkedeki işyeri kapatmaları konusundaki verileri içerecek şekilde genişletilmiştir. Bu, ortaya çıkan yeni sonuçların ILO Monitör'ün önceki baskılarında yer alan skorlarla bire bir karşılaştırılabilir olmadığı anlamına gelmektedir. En dikkate değer nokta, işyeri kapatmaları göstergesinin farklı ülkelerde alınan önlemler arasındaki nüansları daha iyi yakalayacak şekilde gözden geçirilmesidir. Veri tabanının yeni halinde, işyeri kapatma kategorileri şunlardır: (1) zorunlu işyerleri haricinde tüm işyerlerinin kapatılmasının zorunlu tutulması; (2) bazı sektörlerde veya işçi kategorilerindeki işyerlerinin kapatılmasının zorunlu tutulması; (3) işyerlerinin kapatılmasının tavsiye edilmesi; (4) hiçbir işyeri kapatma önleminin olmaması.

(bkz. Teknik Ek 1). 2019'un son çeyreğine kıyasla, 2020'nin ilk çeyreğinde çalışılan saatlerde tahminen %4,8'lik bir kayıp yaşanmıştır, bu da haftada 48 saatlik çalışılan saatler varsayımıyla ve güncellenmiş referans çalışmaya dayalı olarak yaklaşık 135 milyon tam zamanlı işe eşdeğerdir.⁵ Bu, ILO Gözlem'in üçüncü baskısından bu yana yaklaşık 7 milyon tam zamanlı işin hafifçe yukarı yönlü revize edildiğini, yani 2020'nin ilk çeyreğinde krizin özellikle de üst-orta ve üst gelirli ülkelerde işgücü piyasalarını önceden tahmin edildiğinden daha sert şekilde vurduğunu göstermektedir.⁶

2020'nin ilk çeyreğinde çalışma faaliyetindeki tahmini düşüş bölgeden bölgeye değişmektedir. 2020'nin ilk çeyreğinde çalışan saatler (büyük ölçüde Doğu Asya'daki %11,6'lık düşüş nedeniyle) Asya ve Pasifik Bölgesinde %6,5 azalırken, diğer tüm belli başlı bölgeler ilk çeyrekte %3 veya daha düşük oranda azalışlar yaşamıştır. Bu işgücü piyasası örüntüsü dünyanın farklı bölgelerinde salgının ve fiziki mesafe önlemlerinin zamanlamasıyla yakından ilişkilidir. İlk çeyrekte kaybedilen saatlerle ilgili küresel örüntüler, büyük ölçüde COVID-19 krizinin ilgili çeyrekte Çin'de yaratmış olduğu istinai etkiyle şekillenmiştir.

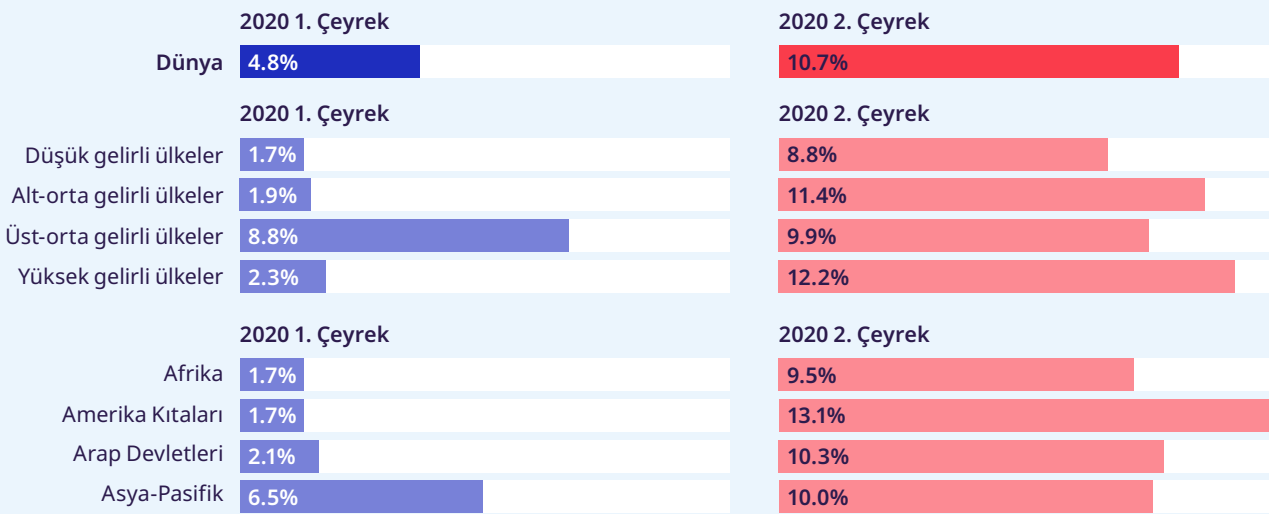
2020'nin ikinci yarısına dair beklentiler olumsuz olmaya devam etmektedir. 17 Mayıs 2020 itibarıyla, tahminlere göre çalışılan saatler bu çeyrekte (2. Çeyrekte) 2019'un son çeyreğine göre %10,7 azalacaktır ve bu oran (haftada 48 saatlik çalışma süresi

varsayımıyla ve güncellenmiş referans çalışmaya dayalı olarak) 305 milyon tam zamanlı işe eşdeğerdir (Şekil 2).

Bölgesel olarak bakıldığında, Amerika Kıtaları, Avrupa ve Orta Asya çalışılan saatlerde en büyük kayıpların yaşanacağı yerler olarak öne çıkmaktadır. Amerika Kıtalarında, ikinci çeyrekteki çalışılan saatler kayıplarının, kriz öncesi döneme göre %13,1'e ulaşması beklenmektedir. Avrupa ve Orta Asya'da, düşüşün %12,9 olacağı tahmin edilmektedir. Bu bölgeleri, hepsi de %9,5'in üzerinde oranlara sahip olduğu tahmin edilen diğer bölgeler izlemektedir. Güney Amerika ve Güney ve Batı Avrupa, ILO Gözlem'in üçüncü baskısından bu yana kaybedilen çalışılan saatler konusunda en büyük (%12den daha fazla oranda) yukarı yönlü revizyonların yapıldığı bölgelerdir. Bu revizyonlar, sırasıyla Güney Amerika'daki durumun kötüleştiğini ve Avrupa'da alınan önlemlerin işgücü piyasası üzerindeki etkilerinin beklenenden daha sert olduğunu göstermektedir.

Ancak, yoğun test ve takip yoluyla, bazı ülkeler COVID19'un yayılmasını ve ekonomik faaliyetler üzerindeki kısıtlamaları diğerlerine göre daha iyi yönetmeyi başarmıştır. Pek çok ülke, çalışanların işyerlerine dönebilmeleri için genel tedbir önlemlerini kademeli olarak gevşetirken, bu değişikliklerin önümüzdeki aylarda çalışılan saatleri, istihdamı ve işgücü gelirini nasıl etkileyeceğini izlemek çok önemlidir.

► **Şekil 2. 2020'nin birinci ve ikinci çeyreklerinde çalışılan saatlerdeki sert düşüşler yaşanmaktadır**
Toplam çalışılan saatlerde kriz öncesi referans düzeye (mevsimsel etkilerden arındırılmış olan 2019'un 4. Çeyreğine) göre tahmini yüzdelik düşüş

Kaynak: ILO'nun bugünü tahmin etme modeli.

5 COVID-19 krizinin işgücü piyasası üzerindeki etkisini değerlendirmede karşılaştırma dayanağına sahip olmak için, mevsimsel etkilerden arındırılarak bakılan 2019'un dördüncü çeyreği, ILO bugünü tahmin etme modelinde referans dönem olarak kullanılmaktadır. Kaybedilen çalışma saatleriyle ilgili tüm tahminler, bu belirlenmiş referans döneme atıfta bulunmaktadır.

6 ILO çalışma saatleriyle ilgili referans tahmini revize etmiştir. Bununla birlikte, bu baskıda sunulan kaybedilen çalışma saatinin tam zamanlı eşdeğeri, ILO Monitör'ün önceki baskısında sunulanlara benzer büyüklüktedir

Test ve takip

Mevcut krizde çalışılan saatlerdeki kayıpların büyük bölümü küresel salgınla mücadele için alınan ve etkileri ve üretim ve tüketim üzerinde yarattığı aksamaları bölgeden bölgeye değişen kamu sağlığı önlemlerinden kaynaklanmaktadır. Dünya Sağlık Örgütü (WHO) kısa süre önce vakaları bulmanın, test yapmanın, filyasyonun ve tecridin ve bakımın COVID-19 salgınıyla mücadeledeki önemini yinelemiştir⁷; bu faaliyetlerin bütünü bu belgede bundan böyle “test ve takip” veya “T&T” olarak ifade edilecektir. Test ve takip önlemleri katı kısıtlama ve genel tecrit önlemlerine göre işgücü piyasasında daha az aksamaya neden olmaktadır ve bu önlemler pek çok ülke çalışanların işlerine güvenli bir şekilde dönmeleri için stratejiler geliştirirken kayda değer derecede dikkat çekmiştir.⁸

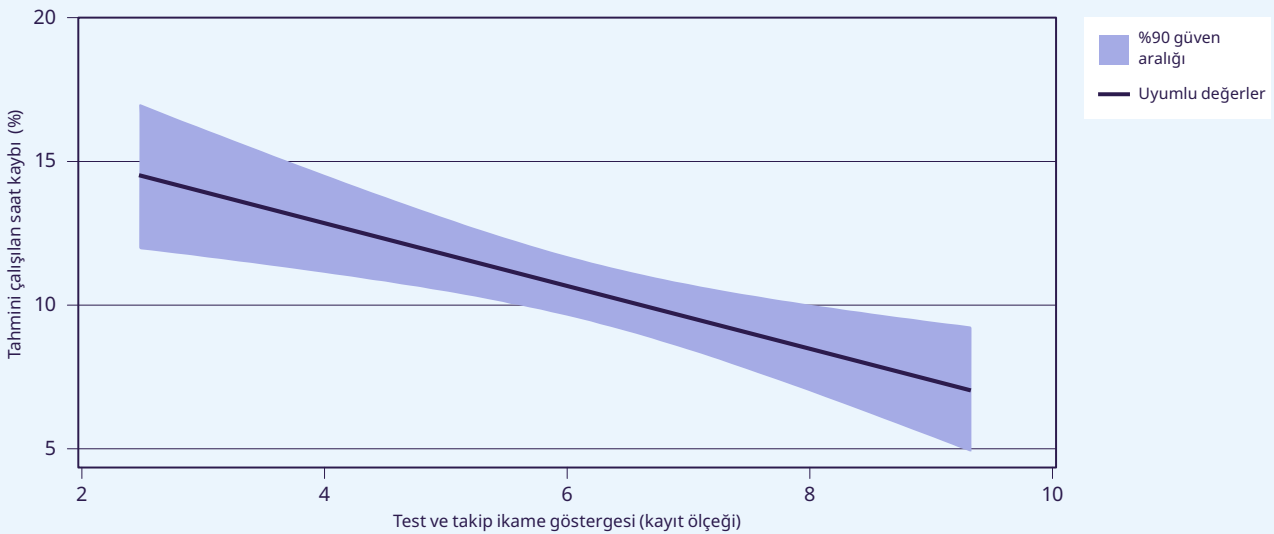
Test ve takip ile işgücü piyasası aksamaları arasındaki bağlantıyı değerlendirmek için, 2020'nin ikinci çeyreğinde bir T&T yoğunluğu ikame göstergesi ve tahmini çalışma saati kayıpları arasındaki ilişki analiz edilmiştir (daha fazla ayrıntı için bkz. Teknik Ek 2). Buradaki amaç, ülkelerde T&T çabaları arttıkça çalışma saatlerindeki kayıpların fark edilir derecede azalıp azalmadığını tespit etmektir. Bu analizin, söz konusu önlemlerle işgücü piyasasındaki aksamalar arasında bir sebep-sonuç ilişkisi olduğu şeklinde bir çıkarım yapılmasına izin vermediği belirtilmelidir. Kayda değer politika etkileri nedeniyle, bu ilişkiyi mevcut bilgileri en iyi şekilde kullanarak analiz etmek önemlidir.

ILO test ve takibin çalışma saati kayıplarını %50'ye kadar azaltmaya yardım edebildiğini tahmin etmektedir (Şekil 3). Test ve takibin en düşük yoğunlukta olduğu ülkelerdeki tahmini ortalama çalışma saati kaybı yaklaşık %14 iken en yüksek yoğunlukta test ve takip yapılan ülkelerde bu oran %7'dir. Sonuçlar, T&T ile son derece büyük ekonomik öneme sahip olan çalışma saatleri arasında bir ilişki olduğunu tutarlı bir şekilde göstermektedir. Diğer ilgili faktörlerin (örneğin işgücü piyasası politikaları) kontrol altında tutulduğu durumlarda da yine güçlü bir korelasyon görülmektedir. Aynı güçlü korelasyon T&T yoğunluğuyla ilgili farklı göstergelerin kullanıldığı durumlar için de geçerlidir (bkz. Teknik Ek 2).

Kamu sağlığı ve ekonomik faktörler dahil bir dizi kanal, test ve takibin işgücü piyasası sonuçları üzerindeki yararlı etkisini açıklayabilmektedir. Bu kanalların tümü T&T yoluyla kazanılan gelişmiş bilgi ve farkındalığa dayanmaktadır.

İlk olarak, geniş kapsamlı T&T ülkelere son derece kısıtlayıcı önlemlere (**kamu sağlığı politika kanalına**) daha az başvurma konusunda yardım etmektedir. Etkili bir T&T programına sahip ülkelerde (örneğin Kore Cumhuriyeti) kısıtlama ve genel tecrit önlemlerinin uygulanma olasılığı, süresi ve kısıtlayıcılığı daha düşük seyretme eğilimindedir ve bu da bu önlemlerin ekonomik sonuçlarını azaltmaktadır.

► Şekil 3. Çalışılan saatlerde beklenen kayıp (%) test ve takiple yakından ilişkilidir (45 ülke)

Not: Tahmini eğim katsayısı -0,011, t-istatistiği -2,95 ve p-değeri 0,005'tir. Güven aralığı tahmini etkideki belirsizliği ifade etmektedir. Öte yandan, ilişkililik derecesi istatistiksel olarak anlamlı düzeydedir.

7 WHO Genel Direktörü Dr. Tedros Adhanom Ghebreyesus'un, 13 Nisan 2020'de COVID-19 konulu bir medya brifinginde yaptığı [açılış konuşmaları](#).

8 Bkz. örneğin [ILO: A safe and healthy return to work during the COVID-19 pandemic](#), ILO politika bilgi notu, 21 Mayıs 2020.

İkinci olarak, T&T, risk algısını etkileyerek ekonomik faaliyetler için gerekli olan halkın güvenini (**ekonomik güven kanalını**) oluşturmaya ve sürdürmeye yardım edebilir. Küresel salgının seyri hakkında daha net bilgiye ve teste erişim konusunda güvenceye sahip olmak salgının hem tüketim hem de üretim üzerindeki etkisini azaltabilir. Riskler azalır ve halkın güveni artarsa, ekonomik faaliyetin artabileceği net olarak görülmektedir.

Üçüncü olarak, T&T aynı zamanda işyerindeki faaliyetlerdeki aksamaları asgariye indirmeye de yardım edebilir (**işyeri faaliyetleri kanalı**). Özellikle, T&T artışı şirketlerin işyeri faaliyetlerini daha verimli ve güvenli şekilde düzenlemelerini ve gerçekleştirmelerini sağlayabilecektir. Örneğin, ihtiyati önlemleri, çalışanların vardiyalarını ve hasta olanların ikame edilmesini düzenlemek ve faaliyetlerin devamlılığını sağlamak T&T sayesinde kolaylaşmaktadır.

Bu faydaların, test ve takibin maliyetleriyle birlikte değerlendirilmesi gereklidir. COVID-19'un yayılmasını durdurmak için alınan özel politika önlemlerinin maliyetini belirlemek için çok az sayıda veri kaynağı mevcuttur. Ancak, etkili T&T için gereken finansal kaynak miktarının, küresel salgının genel ekonomik etkisinden çok daha az olduğuna dair göstergeler vardır (bkz. Teknik Ek 2). Örneğin, kapsamlı T&T programına sahip olan iki ülkedeki test harcamalarının, ülkelerin GSYH'sinin %0,1'inin altında olduğu tahmin edilmektedir. İşe güvenli bir şekilde dönüşü destekleme ihtiyacı ve T&T'nin oldukça avantajlı fayda/maliyet oranı nedeniyle, bu tür bir stratejiye yatırım yapmak hem ekonomik hem de sosyal açıdan büyük bir beklenen getiri sağlamaktadır. Ayrıca, T&T geçici de olsa yeni iş fırsatları yaratmaya yardım edebilir ve bu fırsatlar gençlere ve salgından etkilenen diğer gruplara sunulabilir. Böylece küresel salgının sosyal maliyeti daha da düşürülebilir. Maliyet sonuçları aynı zamanda bir bütün olarak uluslararası toplumun küresel salgını kontrol etmeyi ve güvenli bir şekilde işe dönüşü desteklemeyi başarma ihtimalini olabildiğince yükseltmek için, düşük gelirli ülkelerin T&T uygulaması için mali ve teknik desteğe ihtiyaç duyacağı anlamına gelmektedir.

Test ve takiple ilgili dikkate alınması gereken temel bir nokta veri gizliliği konusudur. T&T programları sadece geniş bir halk desteği alırsa etkili olabilir, halk desteği ise gizliliğin sağlanmasına bağlıdır. İşyerinde T&T uygulaması, çalışanların kişisel verilerinin gizliliğiyle ilgili ilkelere göre gerçekleştirilmelidir ve özellikle de kişisel veriler kanuna uygun ve adil bir şekilde işlenmeli ve sadece iş sağlığı ve güvenliğiyle doğrudan ilgili gerekçeler için kullanılmalıdır. Kişisel verilerin kullanımı istihdam veya meslek bakımından ayrımcılığa yol açmamalıdır. İşçilerin Kişisel Verilerinin Korunmasına ilişkin ILO Uygulama Kodu bu bağlamda dahi önemini koruyan önemli bilgiler sunmaktadır.⁹

COVID19 krizi gençleri daha hızlı ve daha şiddetli etkilemektedir: Bir “genel tecrit kuşağı” riskini önlemek için acil eylem gereklidir

En iyi zamanlarda bile, gençlerin (15 - 24 yaş arası bireylerin) yetişkinlere (25 yaş ve üstü bireylere) göre işsiz kalması veya daha düşük kalitede işlerde çalışması daha muhtemeldir. 2019'da %13,6 olan küresel genç işsizlik oranı, 2007'deki küresel kriz öncesi genç işsizlik oranı olan %12,3'ün hayli üzerindeydi.¹⁰ 2019'da (Afrika ve Güney Asya'dakiler başta olmak üzere) çalışan gençlerin dörtte üçünden fazlası kayıt dışı işlerdeydi, bu durum gençleri ekonomi krizlere ve şoklara karşı kırılğan hale getirmektedir.

Daha uzun vadeli zorluklara ek olarak, COVID19 krizi dünyadaki gençleri üç şekilde etkilemektedir: (1) eğitim ve öğretimde aksamalar yaşanmaktadır ve bunun sonucunda gelecekte istihdam fırsatları ve kazançlar azalabilecektir; (2) mevcut iş kaybı ve işletmelerin ve yeni kurulmuş şirketlerin çöküş dalgası kazançları ve istihdamı azaltmaktadır (ve işyerindeki hakları tehdit etmektedir); (3) iş bulma, işgücü piyasasına (yeniden) girme ve daha iyi işlere geçmeye çalışma önünde daha büyük engeller ortaya çıkmaktadır.

Kalıcı etkileri nedeniyle gençlerin işgücü piyasasından dışlanması mevcut durumda toplum için en büyük tehlikelerden biridir. Uzun vadede, eğitim ve işgücü piyasası krizi sadece işlerin niteliğine ve niceliğine zarar verme değil, aynı zamanda ülkeler arasındaki mevcut eşitsizlikleri daha da kötüleştirme tehdidi oluşturmaktadır.

Gençler COVID-19 krizinden önce de işgücü piyasasında zorluklar yaşıyordu

COVID19 krizinin başlamasından önce, işsizlik 67,6 milyon genç erkeği ve kadını etkilemekteydi.

Dünyadaki gençlerin yaklaşık beşte biri, yani 267 milyon genç “Ne Eğitimde e İstihdamda ne de Yetiştirmede” (NEİY) kategorisindedir. Genç kadınlar arasında %31'in üzerinde, genç erkekler arasında ise %13,9 olan NEİY oranı alt-orta gelirli ülkelerde %40'a ulaşmaktadır. Önemli sayıda genç insanın, özellikle de genç kadının emeği işgücü piyasasında eksik kullanılmaktadır. Süreyle ilgili eksik istihdamda olanlar ve potansiyel işgücünde olanlar yani cesaretini kaybederek iş aramaktan vazgeçenler de bu oranlara dahildir (Şekil 4).

⁹ ILO: *Protection of workers' personal data* (Geneva, 1997).

¹⁰ ILO: *Global Employment Trends for Youth 2020: Technology and the future of jobs* (Geneva, 2020), table 1.3, p. 33.

► Şekil 4. COVID19 krizinden önce işgücünün eksik kullanımı gençler arasında, özellikle de genç kadınlar arasında, yetişkinlere göre çok daha yüksekti (2019 yılı küresel tahminleri)

	İşsizlik oranı (%)	Süreyle ilgili eksik istihdam ve işsizlik oranı toplamı (LU2) (%)	İşsizlik oranı ve potansiyel işgücü toplamı (LU3) (%)	İşgücünün eksik kullanımı bileşik oranı (LU4) (%)	NEİY oranı (%)
Genç kadınlar	13.1	20.3	21.2	27.8	31.1
Genç erkekler	14.0	19.9	19.6	25.2	13.9
Yetişkin kadınlar	4.3	9.4	8.0	12.8	
Yetişkin erkekler	3.8	7.9	5.5	9.5	

Kaynak: ILO'nun modellediği tahminler, Kasım 2019.

Gençler istihdamdayken çoğunlukla kendilerini mevcut krizde gelir ve iş kayıplarına karşı kırılgan hale getiren türdeki işlerde çalışmaktadır.

Dünyadaki çalışan gençlerin yaklaşık %77'si (veya 328 milyonu) kayıt dışı işlerde çalışmaktayken, bu oran çalışan yetişkinler (25 yaş ve üzeri) için yaklaşık %60'tır. (İstatistiksel ekler, tablo A1).¹¹ Kayıt dışı istihdamın belirleyici özellikleri arasında kötü çalışma koşulları, zayıf sendika temsili ve istihdam ilişkileri yoluyla zayıf koruma yer almaktadır.

Gençler arasındaki kayıt dışılık oranı düşük ülkelerde %95'in, alt-orta gelirli ülkelerde %91,4'ün üzerine çıkmaktadır, bu oranlar yetişkinler (25 yaş ve üzeri bireyler) arasındaki oranın %8'den fazla üzerindedir (İstatistiksel ekler, tablo A1). Kayıt dışılık oranının en yüksek olduğu bölgeler Afrika (%93,4), Asya-Pasifik (%84,4) ve Arap Devletleridir (%71,2). Kayıt dışılığın başka bir yansıması gençler arasında serbest çalışmanın hakim olmasıdır: Küresel ölçekte, gençlerin %39,8'i serbest çalışmaktadır, bu oran Avrupa'da ve Orta Asya'da %10,8 iken Afrika'da %70,1'dir.¹² Serbest çalışan kategorisi pek çok başarılı girişimciyi içerse de, özellikle de düşük ve alt-orta gelirli ülkelerde hem kentsel hem kırsal alanlarda çalışan çok sayıda yoksulu ve kayıt dışı çalışan gençleri de içermektedir.

Gençler çalışma yaşamındaki yetişkinlerden¹³ daha az kazanmaktadır ve gelir şoklarına karşı daha kırılgandır.

64 ülkeden (dünyadaki çalışan gençlerin %30'unu oluşturan) elde edilen veriler çalışma yaşamındaki yetişkinlerin saatlik kazançlarının gençlere göre ortalama olarak %71 daha yüksek olduğunu göstermektedir. Bu durum gençlerin (çoğu COVID-19 krizinden çok ağır etkilenmiş olan) düşük ücretli işlerde ve sektörlerde çalışma eğiliminde olduğunu ve daha düşük kıdeme sahip olduğunu göstermektedir. Bunun sonucunda ve ayrıca daha düşük düzeydeki tasarrufları nedeniyle, gençler gelir şoklarına karşı özellikle kırılgan durumdadır.

30 yaş altı gençler, uluslararası göçmen akımlarının yaklaşık %70'ini oluşturmaktadır.¹⁴ Pek çok genç göçmen işyeri ve sınır kapatmalarının etkisinden olumsuz şekilde etkilenmiştir ve işlerine ve menşei ülkelerine dönememiştir.

11 ILO'nun küresel istihdamın %91'ini temsil eden 134 ülkenin verilerine dayalı tahminleri. 2020 yılı yaşa göre istihdam verilerine ekstrapole edilmiştir.

12 ILO'nun modellediği tahminler, Kasım 2019, ilostat.ilo.org.

13 Çalışma Yaşamındaki Yetişkin" 25 - 54 yaş aralığındaki yetişkinleri ifade etmektedir.

14 ILO: *Global Employment Trends for Youth 2017: Paths to a better working future* (Geneva, 2017), kutu 1.2, s. 8.

Gençler bazı yüksek riskli sektörlerde orantısız olarak etkilenmektedir

COVID19 küresel salgınının başlamasından önce, dünyada 178 milyon genç, yani her 10 gencin dördünden fazlası krizden en olumsuz şekilde etkilenen dört sektörde çalışmaktaydı (tablo 1).¹⁵ Gençler 25 yaş ve üstü yetişkinlere göre, krizden çok ağır etkilenen sektörlerde, özellikle konaklama ve yiyecek hizmetleri ve toptan ve perakende ticaret sektörlerinde daha yoğun şekilde çalışmaktadır. Tedarik zincirlerindeki aksamalar imalat sanayiindeki

istihdam için yıkıcı etkilere sahip olacaktır, bu da düşük ve alt-orta gelirli ülkelerde giyim sanayii gibi sektörlerde çalışan gençleri, özellikle de genç kadınları etkileyecektir.

Krizden en çok etkilenen bu dört sektörde çalışan gençlerin yaklaşık dörtte üçü (131 milyon genç) kayıt dışı olarak istihdam edilmektedir (İstatistiksel ekler, tablo A2). Bu kırılgan grup, 54 milyon kayıt dışı çalışan gencin COVID-19 krizinin başında krizden en çok etkilenen sektörlerde çalışmakta olduğu üst-orta gelirli ülkelerde en kalabalık haldedir.

► Tablo 1. Krizden ağır etkilenen sektörlerde gençlerin istihdamına dair küresel tahminler

Ekonomik faaliyet sektörü	Krizin ekonomik üretim üzerindeki	2020 için referans istihdam tahminleri (COVID-19 krizi öncesi)		
		İstihdam düzeyi (milyon)	Küresel genç istihdamı içindeki pay (%)	Genç kadınların toplam genç istihdamındaki payı (%)
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	Yüksek	74.8	17.5	41.7
İmalat	Yüksek	59.2	13.8	36.9
Taşınmaz, idari ve destek hizmet faaliyetleri	Yüksek	16.4	3.8	43.8
Konaklama ve yiyecek hizmetleri	Yüksek	28.1	6.6	50.8
Ulaştırma, depolama ve haberleşme	Orta-yüksek	21.0	4.9	16.4
Kültür, sanat, eğlence, dinlenme ve spor ve diğer hizmetler	Orta-yüksek	28.4	6.6	60.3
Madencilik ve taş ocakçılığı	Orta	2.9	0.7	22.6
Finans ve sigorta faaliyetleri	Orta	4.6	1.1	54.7
İnşaat	Orta	33.1	7.7	5.4
Tarım, ormancılık ve balıkçılık	Düşük-orta	123.7	28.9	36.0
Altyapı hizmetleri	Düşük	2.0	0.5	21.3
Kamu yönetimi ve savunma; zorunlu sosyal güvenlik	Düşük	8.6	2.0	33.3
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	Düşük	11.8	2.7	74.2
Eğitim	Düşük	13.2	3.1	69.5

Not: Etki notları ILO'nun gerçek zamanlı mali verileri değerlendirmesine (bkz. 7 Nisan 2020'de yayımlanan ILO Monitör, ikinci baskı), ILOSTAT'ın istihdamın sektörel dağılımına (ISIC Rev.4) ilişkin küresel tahminler referans verilerine ve ILO'nun Uyumlaştırılmış Mikroverilerine dayalıdır.

Kaynak: ILO'nun modellediği tahminler, Kasım 2019.

¹⁵ 7 Nisan 2020'de yayımlanan ILO Monitör'ün ikinci baskısı, COVID-19 krizi sonucunda, konaklama ve yiyecek hizmetleri, toptan ve perakende ticaret, imalat, taşınmaz ve diğer iş faaliyetleri gibi bazı sektörlerde ekonomik üretimde ciddi bir gerileme olduğunu göstermektedir.

Genç kadınlar küresel genç istihdamının %39'undan daha azını oluştursa da konaklama ve yiyecek hizmetleri sektöründeki genç istihdamının yaklaşık %51'ini, toptan ve perakende ticaret sektöründeki genç istihdamının %41,7'sini, taşınmaz ve diğer hizmet faaliyetleri sektöründeki genç istihdamının %43,8'ini oluşturmaktadır. Geniş çaplı okul kapanmaları ve makul fiyatlı çocuk bakımı hizmetlerinin eksikliği nedeniyle, ücretli ve ücretsiz işin çifte yükü özellikle de küçük çocukları olan genç kadınlar için ağırlaşmaktadır.

Salgın önlemlerinin cephe hattında, sağlık ve sosyal bakım sektöründe çalışan 11,8 milyon genç insan yer almaktadır. Bu sektörde istihdam edilen gençlerin yaklaşık %74'ü kadındır.

Eğitim, öğretim ve iş temelli öğrenmede aksamalar

COVID19 krizi okulların, üniversitelerin ve teknik ve mesleki eğitim ve öğretim kuruluşlarının kapanması ve çıraklık ve stajyerlik gibi iş temelli öğrenmenin kesintiye uğraması nedeniyle büyük aksaklıklara neden olmuştur. Küresel krizden önce, yaklaşık 496 milyon genç üst-orta öğrenimde, üniversite harici orta öğrenim sonrası eğitimde ve üniversite eğitimindeydi.¹⁶ Bu gençlerin çoğunun

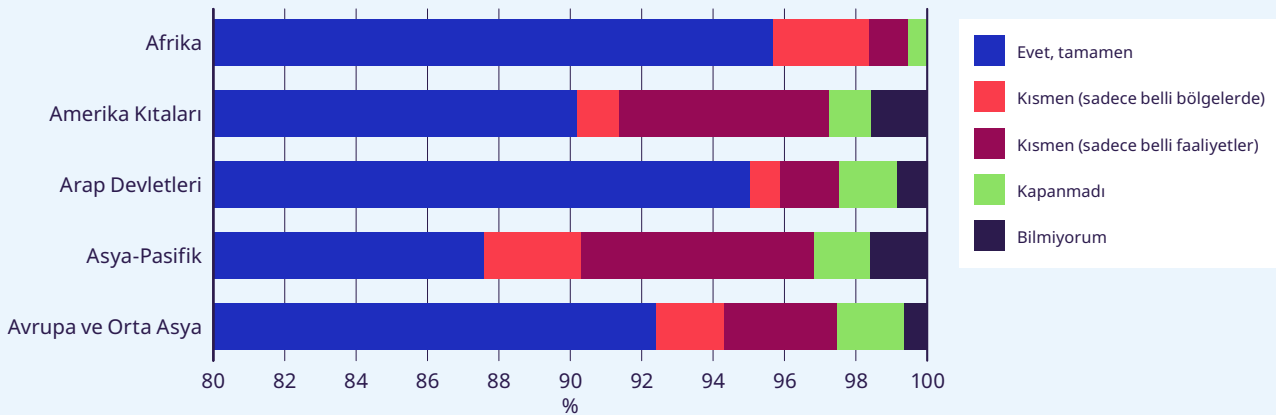
eğitiminde şu anda büyük aksamalar yaşanmaktadır. Kısa süre önce ILO-UNESCO-Dünya Bankası tarafından ortaklaşa yapılan bir anketin ilk sonuçlarına göre, tüm bölgelerde yaşayan ve ankete cevap verenlerin yaklaşık %98'i teknik ve mesleki okulların ve öğretim merkezlerinin tamamen veya kısmen kapandığını bildirmiştir (Şekil 5), dört katılımcıdan üçü ise sınavların ve diğer değerlendirmelerin iptal edildiğini veya ertelendiğini bildirmiştir.

Eğitimin üçte ikilik bölümünden fazlası şu anda uzaktan verilmektedir ve neredeyse tüm eğitim merkezleri çevrimiçi eğitime geçmiştir.¹⁷ Bu, kayda değer bir gelişmedir çünkü krizden önce beş eğitim merkezinden sadece biri çevrimiçi dersler sunmaktaydı. Bununla birlikte, tamamen kapanan okul sayısının en yüksek olduğu bölge, çevrimiçi dersler dahil uzaktan eğitim ve öğretime geçmek için yeterli donanıma sahip olmayan Afrika'dır.

Daha zayıf altyapı ve teknolojiye (donanım ve yazılım) ve çevrimiçi öğrenim hizmetlerine erişim konusundaki daha büyük engeller nedeniyle, okulların ve öğrenim merkezlerinin kapanmasının öğrenciler için olumsuz etkisi düşük gelirli ülkelerde (ve hem düşük hem yüksek gelirli ülkelerdeki yoksul ailelerde) daha büyüktür.¹⁸ Öğretmenler ve öğrenciler arasında dijital becerilerin eksikliği etkili çevrimiçi eğitim ve

Şekil 5. TMEÖ okullarının ve öğrenim merkezlerinin kapanması başta Afrika olmak üzere tüm bölgeleri etkilemiştir

Ülkeniz COVID-19 küresel salgınıyla mücadele etmek için TMEÖ okullarını ve öğrenim merkezlerini kapattı mı? (ankete cevap verenlerin oranı - %)

Kaynak: COVID-19 krizi sırasında TMEÖ verilmesi konulu ILO-UNESCO-Dünya Bankası ortak anketi.

¹⁶ UNESCO kayıt verileri, uis.unesco.org.

¹⁷ COVID-19 krizi sırasında TMEÖ verilmesi konulu ILO-UNESCO-Dünya Bankası ortak anketi 5 Nisan - 15 Mayıs 2020 arasındaki altı haftalık dönemde yapılmıştır. Ankette 126 ülkeden 1.348 yanıt elde edilmiştir.

¹⁸ Ayrıca bkz. S. Carvalho and S. Hares: "More from our database on school closures: New education policies may be increasing educational inequality", Center for Global Development, 30 Mar. 2020.

öğretimin uygulanmasında başka bir engeldir. Anketin gösterdiği gibi, zayıf altyapı, internete erişim eksikliği ve BT ekipmanlarının eksikliği nedeniyle dünyadaki düşük gelirli ülkelerin sadece küçük bir bölümü çevrimiçi ders sistemine geçmiştir. Öte yandan pek çok düşük gelirli ülke uzaktan eğitimi desteklemek için televizyon ve radyo yayınlarından ve geleneksel yazılı materyallerden yararlanmaktadır.

Eğitim ve öğretimdeki aksamalar, eğitimi bırakmak zorunda kalan gençler için yaşam boyu kazanç cezası yaratma tehdidi oluşturmaktadır.

Örneğin, ABD’de okulların dört ay süreyle kapalı kalmasından kaynaklanan potansiyel uzun vadeli gelecekteki kazanç kayıplarının 2,5 trilyon \$, yani GSYH’nin %12,7’si kadar olduğu tahmin edilmektedir.¹⁹

COVID-19 krizinde genç işsizliği daha hızlı şekilde ve daha büyük miktarda artmaktadır

Son veriler Şubat 2020’den beri özellikle genç kadınlar için olmak üzere genç işsizliğinde büyük bir artışa işaret etmektedir. Kanada’da, Şubat-Nisan 2020 döneminde, işsizlik oranı yetişkinlerde %6’nın biraz üzerinde artarken genç erkeklerde %14,3 artarak %27,1’e, genç kadınlarda %20,4 artarak %28,4’e çıkmıştır.²⁰ Benzer bir senaryo, genç (16-24 yaş arası) erkekler arasındaki işsizlik oranının Şubat 2020’den Nisan 2020’ye kadar karşılaştırılabilir oranda (%8,5’den %24,0’a) yükseldiği, genç (16-24 yaş arası) kadınlar arasındaki işsizlik oranındaki yükselişin ise daha da büyük olduğu (%7,5’ten %29,8’e) ABD’de gözlemlenebilmektedir. Genç işsizlik oranı konusunda benzer eğilimler başka ülkelere (örneğin Avustralya, Çin, İrlanda, Kore Cumhuriyeti, Hollanda ve İsviçre) de ortaya çıkmıştır.

Bununla birlikte, işsizlik oranındaki değişiklikler krizin etkisini tam olarak ortaya koyamamaktadır. Gençlerin işgücüne katılım oranları da tüm dünyada kayda değer şekilde düşmüştür. Eldeki veriler gençlerin işgücüne katılım oranının Şubat-Nisan 2020 arası dönemde Avustralya’da %7,1, Kanada’da %11,7, Kore Cumhuriyeti’nde %1,9 ve ABD’de %7,5 düştüğünü göstermektedir. 25 yaş ve üzeri yetişkinlerin işgücüne katılım oranındaki düşüş Kore Cumhuriyeti’nde %0,4

iken Kanada’da %4,2 olmuştur.²¹ İş arama konusundaki mevcut kısıtlamalar nedeniyle, karşı karşıya bulunulan zorluk gençlerin işgücü piyasasına bağlılıklarını kaybetmemelerini sağlamaktır, çünkü aksi halde ekonomiler toparlandıktan sonra gençlerin işgücü piyasasına yeniden katılmaları daha zor olacaktır.

Gençlerin özellikle de ekonomik gerileme dönemlerinde işgücüne girerken uzun süreli işsizliğin “iz bırakma etkileri” olarak da bilinen kalıcı ve yıkıcı etkilerine maruz kaldığına dair kanıtlar vardır. Görgül kanıtlar, ekonomik gerileme dönemlerinde işgücü piyasasına girmenin gençlerin işgücü piyasası sonuçlarını on yıl veya daha uzun süre olumsuz etkileyebileceğini ortaya koymaktadır. Olumsuz ekonomik koşullar nedeniyle, gençler iş bulma konusunda geçmişte gösterdikleri çabalarda başarısız olmakta veya en sonunda eğitim geçmişlerine uygun olmayan bir işe girmektedir.²²

COVID-19 krizinin öne çektiği ekonomik gerilemenin önceki ekonomik gerilemelerden çok daha derin olması nedeniyle, 2019/20 akademik yılında liseden veya üniversiteden mezun olma talihsizliği yaşayan tüm gençlerin kalıcı ücret kayıpları yaşaması muhtemel olacaktır. Bu öğrenciler, gelecek yıllarda daha az sayıda iş için daha büyük rekabetle karşılaşacaktır.²³

Nisan 2020 dönemi için gelişmekte olan ülkelere ait resmi işgücü anketi veya diğer hanehalkı verileri henüz mevcut değildir, dolayısıyla COVID-19 krizinin tüm dünyadaki gençler üzerindeki etkisine dair eksiksiz bir resim elde etmek mümkün olamamaktadır. Bununla birlikte, işsizlik hızla artarken, istihdamın kalitesinin ve gelir düzeylerinin daha da kötüleşeceği beklenmektedir.

Krizin gençler üzerindeki etkisini daha iyi anlamak ve veri eksikliklerini gidermek için, **ILO ve Gençler için İnsana Yakışır İşler Küresel İnisyatifi’nin ortakları “Gençler ve COVID-19 Küresel Anketi”** yapmıştır (bkz. Teknik Ek 3).²⁴ 21 Mayıs 2020 itibarıyla 13.000’den fazla yanıtın alındığı bu çevrimiçi anketin ilk sonuçları, gelişmekte olan ülkeler de dahil olmak üzere dünyanın her yerindeki gençlerin COVID-19 krizinden ağır şekilde etkilendiğini göstermektedir.

19 G. Psacharopoulos et al.: “*The COVID-19 cost of school closures*”, Brookings Institution, 29 Apr. 2020.

20 ILO: Addressing the impact of the COVID-19 crisis on youth employment, ILO politika bilgi notu, yayımlanacak.

21 Bkz. ILOSTAT, iloostat.ilo.org.

22 ABD için son zamanlarda yapılan tahminlere göre, işsizlik oranının %3 arttığı ılımlı bir ekonomik gerilemede, toplam kazançtaki kaybın, bir yıllık kazancın %60’ı civarında olduğu öngörülmektedir. Bkz. H. Schwandt and T. von Wachter: “Unlucky cohorts: Estimating the long-term effects of entering the labor market in a recession in large cross-sectional data sets”, in *Journal of Labor Economics* (2019, Vol. 37, No. S1), s. S161–S198.

23 Ayrıca bkz. L.B. Kahn: “The long-term labor market consequences of graduating from college in a bad economy”, in *Labour Economics* (2010, Vol. 17, No. 2, April), s. 303–316.

24 Bu bölümde sunulan sonuçlar verilerin ilk analizine dayalıdır ve daha fazla incelemeye ve sağlık kontrolüne tabi tutulacaktır.

Dolayısıyla ilk sonuçlar **ankete katılan her beş gençten neredeyse birinin COVID-19 krizi başladığından beri işini kaybettiğini göstermektedir** (şekil 6). Bu oran yüksek gelirli ülkelerde daha yüksekken, tüm gelir düzeylerindeki ülkelerde yaşayan çalışan gençler krizden ağır şekilde etkilenmiştir. Çalışmaya devam eden gençlerin çalışma saatleri %23 azalmıştır (bu oran genç kadınlarda %21, genç erkeklerde %24 olmuştur) ve gelirlerde de geniş ölçekli bir etki meydana gelmiştir; şöyle ki çalışan gençlerin %43'ü salgının başından bu yana gelirlerinin azaldığını bildirmiştir. Gelirlerinin azaldığını bildiren genç erkeklerin oranı %46 ile genç kadınların %38 olan oranından daha yüksektir. Hala çalışan gençlerin neredeyse dörtte üçü (%71'i) tamamen veya kısmen evden çalışmaktadır, evden çalışma oranı genç kadınlarda %74 iken genç erkeklerde %68 olmuştur.

Bu etkiler ve belirsizlikler gençlerin ruhsal esenlik hallerinde ağır bir etki yaratabilir. Bu kriz durumunda, ankete katılan genç kadınların %60'ı ve genç erkeklerin %53'ü kariyerlerinin geleceğine belirsizlikle veya korkuyla bakmaktadır. Genç öğrencilerin yaklaşık yarısı öğrenimlerinde muhtemel bir gecikme yaşayacağını bildirirken %10'u ise öğrenimini hiç tamamlayamayacağını beklemektedir. Standart bir ruhsal esenlik ölçeğinde, ankete katılan gençlerin neredeyse yarısı küresel salgının başlangıcından beri kaygı ve depresyon bozukluklarına karşı kırılgan hale gelmiş olarak değerlendirilmiştir.²⁵ Dikkate değer bir nokta olarak, küresel salgının başlamasından sonra işten ayrılan gençlerin diğerlerine göre en yüksek kaygı ve depresyon riski altında olan kişiler olmasıdır.

► **Şekil 6. Gençler ve COVID-19 Küresel Anketi: Küresel salgının başlamasından sonra işini kaybettiğini bildiren gençlerin (18-29 yaş arası kişilerin) oranı (%)**

Not: Bu şekil, küresel salgının başlamasından sonra işini kaybettiğini bildiren gençlerin, salgından önce çalışmakta olan gençlere oranını göstermektedir.

Kaynak: Gençler ve COVID-19 Küresel Anketi (bkz. Teknik Ek 3).

²⁵ Warwick-Edinburgh Ruhsal Esenlik Ölçeğine göre "muhtemel kaygı veya depresyon". Bkz. <https://warwick.ac.uk/fac/sci/med/research/platform/wemwbs/>

Politika önlemleri

ILO'nun COVID-19 kriziyle mücadele politika çerçevesinin dört sütununa dayalı olarak dünyanın her yerindeki şirketlere ve çalışanlara görülmemiş ölçekte acil destek verilmesi gereklidir (Şekil 7). LO Gözlem'in bu baskısı, tüm bir kuşağın verimlilik potansiyelinin kaybolmasını engellemek için krizin geçler üzerindeki etkisini dikkate alan politika adımlarının acilen atılması gerektiğinin altını çizmektedir.

- **Test ve takibe yapılan yatırımlar işe yaramaktadır.** T&T işyerinde daha az aksama ile özdeşleştirilmektedir ve tüketici güveninin artmasına katkıda bulunabilecektir, tüketici güveninin artması ise talebi canlandırmaya yardım edecektir. Her türlü T&T programının hükümet önderliğinde bir girişimin parçası olarak

gerçekleştirilmesini ve çalışanların kişisel verilerinin gizliliğini korumak ve yasa dışı ayrımcılığı önlemek için verilerin toplanması ve işlenmesinde uygun güvenlik mekanizmalarının kurulmasını sağlamak önemlidir.²⁶

- **Bugünün geçlerinin "genel tecrit kuşağı"na dönüşmelerini engellemek için destekleyici makroekonomik politikalarla birleştirilmiş acil, geniş ölçekli ve hedefli istihdam politikası önlemlerine ihtiyaç duyulmaktadır.** Sert bir ekonomik gerileme döneminde en kırılgan durumda olanlar başta olmak üzere dünyanın her yerindeki gençlere ulaşmak için uygun politika müdahaleleri hayata geçirilmezse, krizin uzun vadeli sonuçları olacaktır. Tüm politika önlemlerinin genç kadınların karşılaştığı özel ilave zorlukları ele alması gerekmektedir.

► **Şekil 7. ILO Politika çerçevesi: COVID-19 ile mücadelenin Uluslararası Çalışma Standartları'na dayalı dört temel sütunu**

Sütun 1

Ekonomi ve istihdamın canlandırılması

- Aktif maliye politikası
- Genişletici para politikası
- Sağlık sektörü dahil, belirli sektörlerde borç verme ve finansal destek

Sütun 2

İşletmeler, işler ve gelirlerin desteklenmesi

- Sosyal korumayı herkesi kapsayacak şekilde genişletmek
- İstihdamı koruyacak önlemler uygulamak
- İşletmeler için finans/vergi destekleri ve diğer destekleri sağlamak

Sütun 3

İşyerinde çalışanların korunması

- İSG önlemlerini güçlendirmek
- Çalışma düzenlemelerini uyarlamak (örneğin, uzaktan çalışma)
- Ayrımcılık/dışlamayı önlemek
- Herkes için sağlık hizmetlerine erişim sağlamak
- Ücretli izne erişimi artırmak

Sütun 4

Çözüm için sosyal diyalogun kullanılması

- İşveren ve işçi örgütlerinin kapasite ve dayanıklılıklarını güçlendirmek
- Hükümetlerin kapasitelerini güçlendirmek
- Sosyal diyalog, toplu pazarlık, endüstriyel ilişkiler kurumları ve süreçlerini güçlendirmek

26 İşçilerin verilerinin gizliliğinin nasıl sağlanabileceğine dair bilgi için, bkz. ILO: *Protection of workers' personal data* (Geneva, 1997).

- ▶ **Gençlerin işgücü piyasasındaki geleceği ve genel iyi oluş halleri üzerindeki kalıcı etkiler nedeniyle, hükümetlerin kapsamlı çözümler sunması gereklidir.** Bu bağlamda dijital beceriler ve e-öğrenme dahil eğitim ve beceri geliştirmeye destek, iş temelli öğrenme, girişimcilik, gençler için sosyal koruma ve işyerindeki hakların ve koşulların iyileştirilmesi dahil olmak üzere ILO'nun COVID-19 kriziyle mücadele politika çerçevesinin dört sütununa dair unsurların birlikte ele alınması gereklidir.²⁷
- ▶ **Geniş kapsamlı istihdam/eğitim garantisi programlarının, bu tür yaklaşımların uygulanabilir olduğu durumlarda hayata geçirilmesi özellikle ümit vericidir.** Avrupa Birliği'nin Gençler için Garanti Programı, kriz zamanlarında gençleri işgücü piyasasından uzun süreli olarak dışlanmaya karşı korumak için kapsamlı ve hızlı bir müdahale sunan ve dönemsel etkileri hafifletmeyi amaçlayan bir politika örneğidir. Kırılgan durumdaki gençlerin eğitime, öğrenime ve/veya istihdama katılmasına veya yeniden katılmasına yönelik desteğin makroekonomik istikrarlaştırmayla birleştirilmesi yoluyla, bu tür programlar bir bütün olarak istihdamın toparlanmasını destekleyebilir.
- ▶ **Çatışma ve kırılganlıklar yaşayan ülkeler haricindeki düşük ve orta gelirli ülkelerde,** istihdam-yoğun programlar ve garantiler dahil olmak üzere gençleri hedefleyen kapsamlı önlemlere de ihtiyaç vardır, fakat bu önlemlerin ülkelerin özel durumlarına göre uyarlanması gereklidir ve bu önlemlerin finansmanı ve uygulanması için hem yurtiçi hem yurtdışı desteğe ihtiyaç duyulabilecektir.

27 Bkz. ILO: Preventing a lost generation: Addressing the impact of the COVID-19 crisis on youth employment, ILO politika bilgi notu, yayımlanacak.

► İstatistiksel ekler

► Tablo A1. Çalışan Genç (15–24 yaş arası) ve yetişkinler (25 yaş ve üzeri) arasında kayıt dışı istihdam

		Yüzdeler (%)			Milyon		
		Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
Dünya	Genç (15–24)	76.7	79.0	73.0	328	207	121
	Yetişkin (25+)	59.8	61.6	56.9	1732	1094	638
Gelir grubuna göre							
Düşük gelirli	Genç (15–24)	95.1	94.2	96.1	74	39	35
	Yetişkin (25+)	83.8	80.2	88.2	182	96	87
Alt-orta gelirli	Genç (15–24)	91.4	92.5	89.0	149	105	44
	Yetişkin (25+)	83.7	83.9	83.4	822	573	249
Üst-orta gelirli	Genç (15–24)	69.7	72.0	66.3	91	56	35
	Yetişkin (25+)	53.5	54.8	51.8	625	369	256
Yüksek gelirli	Genç (15–24)	25.2	24.9	25.6	14	7	7
	Yetişkin (25+)	19.4	18.7	20.2	103	56	47
Bölgeye göre							
Afrika	Genç (15–24)	93.4	93.0	93.8	97	53	44
	Yetişkin (25+)	80.3	77.1	84.6	294	162	132
Amerika Kıtaları	Genç (15–24)	49.2	52.6	44.6	32	20	12
	Yetişkin (25+)	39.3	39.8	38.7	160	92	68
Özellikle Latin Amerika ve Karayipler için	Genç (15–24)	64.2	66.1	61.1	28	18	10
	Yetişkin (25+)	52.5	52.2	52.8	130	76	55
Arap Devletleri	Genç (15–24)	71.2	72.2	62.6	4	4	0
	Yetişkin (25+)	54.7	55.4	50.2	27	23	3
Asya-Pasifik	Genç (15–24)	84.4	87.5	78.5	183	124	59
	Yetişkin (25+)	68.6	71.4	63.6	1163	774	389
Avrupa ve Orta Asya	Genç (15–24)	32.9	33.0	32.8	12	7	5
	Yetişkin (25+)	23.3	22.8	23.8	88	47	41

Not: ILO'nun küresel istihdamın %91'ini temsil eden 134 ülkenin verilerine dayalı hesaplamaları. (İstihdamın temsil oranı Afrika'da %76, Amerika Kıtalarında %98, Arap Devletleri'nde %59, Asya-Pasifik'te %95, Avrupa ve Orta Asya'da %86'dır). 2020 yılı yaşa göre istihdam verilerine ekstrapole edilmiştir.

► Tablo A2. COVID-19 krizinden en çok etkilenen sektörlerde kayıt dışı olarak çalışan gençler ve yetişkinler

		Yüzdeler (%)					Mutlak rakamlar				
		Yüksek risk	Orta-yüksek risk	Orta risk	Düşük-orta risk	Düşük risk	Yüksek risk	Orta-yüksek risk	Orta risk	Düşük-orta risk	Düşük risk
Dünya	Genç (15-24)	40	11	11	33	5	131	37	36	108	16
	Yetişkin (25+)	35	11	11	37	7	605	182	192	638	114
Gelir grubuna göre											
Düşük gelirli	Genç (15-24)	18	11	5	64	2	13	8	3	47	1
	Yetişkin (25+)	20	7	5	65	3	36	13	9	119	5
Alt-orta gelirli	Genç (15-24)	35	10	13	38	4	52	15	19	57	6
	Yetişkin (25+)	31	11	9	45	4	258	88	75	367	34
Üst-orta gelirli	Genç (15-24)	59	13	12	10	6	54	12	11	9	6
	Yetişkin (25+)	50	12	17	12	9	312	76	108	74	55
Yüksek gelirli	Genç (15-24)	44	12	10	13	21	6	2	1	2	3
	Yetişkin (25+)	33	14	13	15	25	34	14	13	16	26
Bölgeye göre											
Afrika	Genç (15-24)	19	11	5	62	2	19	10	5	60	2
	Yetişkin (25+)	22	8	5	62	3	64	23	14	183	10
Amerika Kıtaları	Genç (15-24)	45	18	10	19	8	15	6	3	6	3
	Yetişkin (25+)	39	19	11	18	12	62	30	18	29	20
Özellikle Latin Amerika ve Karayipler için	Genç (15-24)	43	18	10	22	6	12	5	3	6	2
	Yetişkin (25+)	38	20	11	22	10	50	26	14	28	13
Arap Devletleri	Genç (15-24)	40	12	10	36	2	2	0	0	2	0
	Yetişkin (25+)	34	14	13	34	5	9	4	4	9	1
Asya-Pasifik	Genç (15-24)	46	10	13	26	5	84	18	24	48	9
	Yetişkin (25+)	41	10	14	28	6	482	115	168	330	68
Avrupa ve Orta Asya	Genç (15-24)	41	11	10	23	15	5	1	1	3	2
	Yetişkin (25+)	32	12	11	25	21	28	11	9	22	19

► Teknik ekler

Ek 1. ILO bugünü tahmin etme modeli

ILO "bugünü tahmin etme" modelini kullanarak COVID-19 krizinin işgücü piyasası üzerindeki etkilerini izlemeye devam etmiştir. Bugünü tahmin etme modeli, gerçek zamanlı ekonomik ve işgücü piyasası verilerini kullanarak işgücü piyasasının durumunun gerçek zamanlı ölçümünü sunan veriye dayalı bir istatistiksel tahmin modelidir. Başka bir ifadeyle, krizin ne şekilde yaşandığına dair bir senaryo tanımlanmamaktadır, bunun yerine gerçek zamanlı verilere yerleştirilen bilgiler bu senaryoyu örtülü şekilde tanımlamaktadır.

ILO bugünü tahmin etme modelinin hedef değişkeni çalışılan süredir, daha net olarak belirtmek gerekirse çalışılan sürede COVID-19 salgını nedeniyle yaşandığı düşünülen düşüştür. Bu düşüşü tahmin etmek için, dayanak olarak kullanmak üzere bir referans dönem belirlenmiştir. Bu dönem, mevsimsel etkilerden arındırılmış biçimde 2019'un dördüncü çeyreği olarak belirlenmiştir. İstatistiksel model, çalışılan sürelerde 2020'nin birinci ve ikinci çeyreklerinde referans döneme göre yaşanan düşüşün tahminini üretmektedir. Dolayısıyla, bildirilen rakamlar çeyrek dönemlik veya yıllar arası büyüme oranı olarak yorumlanmamalıdır. Ayrıca, yüzdesel düşüşlere dayalı olarak tam zamanlı iş eşdeğerini hesaplamak için, COVID-19 krizinden önce çalışılan haftalık süre karşılaştırma dayanağı olarak kullanılmaktadır. ILO Monitör'ün bu baskısı için, karşılaştırma dayanağı verilerin mevcut olduğu ülkelerde ortalama çalışma sürelerine geçici olarak işe gitmeyen çalışanları da dahil edecek şekilde güncellenmiştir. Bu güncelleme, bazı ülkelerde referans dönemde (2019 4. çeyrek) çalışılan sürelerin azalmasına sebep olmuştur. Bu, aynı zamanda çalışma sürelerindeki aynı yüzdesel kayıpların, bu baskıda 1. ve 2. çeyrek için bildirdiğimiz gibi, tam zamanlı iş eşdeğeri açısından daha düşük oranda bir azalışa tekabül etmesine neden olmaktadır.

ILO Monitör'ün bu baskısı için, işgücü piyasasındaki gelişmeleri izlemek için mevcut olan bilgiler önemli ölçüde çoğalmıştır. Özellikle de, aşağıdaki veri kaynakları modele dahil edilmiştir: 2020'nin ilk çeyreğine dair işgücü anketi verileri; Mart ayına dair kayıtlı işsizlik gibi işgücü piyasası idari verileri; Google Topluluk Hareketliliği Raporundan elde edilen güncel mobil telefon verileri. Ayrıca, ikinci çeyreğe dair üç haftalık veriler artık mevcuttur ve bu veriler tahminlerde kullanılmıştır. Söz konusu veriler arasında Google Trends verileri, Oxford Katılık Endeksi verileri ve COVID-19 vaka yaygınlığı verileri yer almaktadır. Modelleme çalışmasının kendisi birkaç günlük bir sürede yapılmıştır. Sonuçlar 15 Mayıs'ta tamamlanmıştır; en son veri güncellemesi ise kaynağa bağlı olarak 11 - 14 Mayıs arası dönemde gerçekleşmiştir.

Bu değişkenlerin çalışılan süreyle ilişkisini modellemek için temel bileşen analizi kullanılmıştır. Mevcut gerçek zamanlı verilere dayalı olarak, bu göstergeler ile çalışılan süre arasındaki tarihsel istatistiksel ilişki tahmin edilmekte; buradan elde edilen katsayılar, bugünü tahmin etme göstergelerindeki en son gözlemler dikkate alınarak, çalışılan sürelerin ne yönde seyredeceğini tahmin etmek üzere kullanılmaktadır. Bugüne dair ağırlıklı ortalamalı tahmin oluşturmak için, çok sayıda aday ilişki, tahmin doğruluğuna dayalı olarak değerlendirilmiştir. Ekonomik faaliyetle ilgili yüksek frekanslı verilerin mevcut olduğu fakat hedef değişkenin kendisi hakkında verinin bulunmadığı ya da yukarıda bahsedilen metodolojinin tatmin edici bir performans sağlamadığı ülkelerde, tahmin edilen katsayılar ve ülkeler panelinden elde edilen sonuçlar bir tahmin oluşturmak için kullanılmaktadır. Genel olarak, sonuçlar 52 ülkenin yüksek frekanslı ekonomik ve işgücü piyasası verilerine dayalıdır.

Diğer ülkeler için kaybolan süre, doğrudan bugün tahminlerine sahip olan ülkelere dayalı ekstrapolasyon kullanarak dolaylı yaklaşımla tahmin edilmiştir. Bu ekstrapolasyonun dayanağı, Google Topluluk Hareketliliği Raporları²⁸ ve Oxford Üniversitesi tarafından yayınlanan COVID-19 Yayılmasını Durdurma Önlemleri Katılık Endeksi'dir, çünkü hareketlilikte benzer düzeyde düşüşler olan ve benzer katılık düzeyinde kısıtlama getiren ülkelerde çalışılan süre üzerindeki etki muhtemelen benzer olacaktır. Google Topluluk Hareketliliği Raporlarına bakılarak, işyeri ve perakende & eğlence endekslerinin ortalaması kullanılmaktadır. Temel bileşen analizi kullanılarak, katılık ve hareketlilik endeksleri tek bir değişken olarak birleştirilmiştir²⁹ Ayrıca, kısıtlamalar hakkında verilerin bulunmadığı ülkeler için, çalışılan süre üzerindeki etkinin ekstrapolasyonu için her ülkede hareketlilik verileri ve varsa güncel COVID-19 vaka yaygınlığı kullanılmıştır. Ülkelerin vakaları sayarken farklı uygulamaları kullandıkları dikkate alınarak, küresel salgının yaygınlık derecesinin ikame göstergesi olmak üzere, daha homojen bir kavram olan ölen hasta sayısı kullanılmıştır. Değişken, eşdeğer aylık sıklıkta hesaplanmış, ancak veriler günlük

28 Hareketlilik azalışını bir değişken olarak analize eklemek sonuçların daha sınırlı verilere sahip ülkelere ekstrapolasyonunu güçlendirmeyi mümkün kılmaktadır. Google Topluluk Hareketliliği Raporları, tecrit önlemlerinin farklı uygulamalarını dikkate almak için Oxford Katılık Endeksi'yle birlikte kullanılmaktadır. Bu değişken ilk çeyrek dönemi kısmen içermektedir ve dolayısıyla ilgili çeyrek döneme dair tahminler için sadece katılık ve COVID-19 vaka yaygınlığı verileri kullanılmıştır. Veri kaynağı şu bağlantıda mevcuttur: <https://www.google.com/covid19/mobility/>.

29 Eksik hareketlilik gözlemleri, katılık verilerine dayalı olarak çıkarılmaktadır.

olarak güncellenmiştir. Kaynak, Avrupa Hastalıkları Önleme ve Kontrol Merkezi'dir. Son olarak, tahminin yapıldığı zamanda verilerin mevcut olmadığı az sayıda ülke için, hedef değişkeni çıkarsamak üzere bölgesel ortalama kullanılmıştır. Tablo A3 her ülke için hedef değişkenin tahmin edilmesinde kullanılan bilgi ve istatistiksel yaklaşımı özetlemektedir.

Durumun istisnailiği ve ilgili verilerin kıtlığı karşısında, tahminlerin belirsizlik düzeyi çok yüksektir. COVID-19 küresel salgınının yarattığı eşi benzeri görülmemiş işgücü piyasası şokunu, geçmiş verileri kıyas ölçütü olarak değerlendirmek zordur. Ayrıca, tahminlerin yapıldığı zamanda, kullanılabilir ve tutarlı zaman serileri ile zamanında elde edilmiş yüksek frekanslı göstergeler nispeten kıtlı. Bu kısıtlar, çok yüksek düzeyde belirsizliğe yol açmaktadır. Bu nedenlerle, tahminler ILO tarafından düzenli olarak güncelleme ve revizyona tabi tutulacaktır. Aşağıdaki iki tabloda, her ülke için kullanılan yaklaşım ve seçili bölgelerin sonuçları özetlenmektedir.

► Tablo A3. Kaybedilen çalışma süresi tahmininde kullanılan yaklaşımlar

Yaklaşık	Kullanılan veriler	Referans bölge
Yüksek frekanslı ekonomik verilere dayalı bugünü tahmin etme (doğrudan veya panel yaklaşımı)	İşgücü anketleri verileri; kayıtlı işgücü piyasası idari verileri; Satın Alma Müdürleri Endeksi (ülke veya grup); Google Trends verileri; tüketici ve iş dünyası güven anketleri gibi yüksek frekanslı ekonomik veriler	Arjantin, Ermenistan, Avusturya, Belçika, Bosna-Hersek, Brezilya, Bulgaristan, Kanada, Çin, Kıbrıs, Çekya, Danimarka, Estonya, Finlandiya, Fransa, Almanya, Yunanistan, Hong Kong (Çin), İzlanda, Endonezya, İrlanda, İsrail, İtalya, Japonya, Letonya, Litvanya, Lüksemburg, Malezya, Malta, Meksika, Karadağ, Hollanda, Yeni Zelanda, Kuzey Makedonya, Norveç, Peru, Polonya, Portekiz, Kore Cumhuriyeti, Rusya Federasyonu, Singapur, Slovakya, Slovenya, Güney Afrika, İspanya, İsveç, İsviçre, Tayland, Türkiye, Ukrayna, Birleşik Krallık, Amerika Birleşik Devletleri
Hareketlilik ve kısıtlama önlemlerine dayalı ekstrapolasyon	Google Topluluk Hareketliliği Raporları (sadece 2. Çeyrek) ve/veya kısıtlamalar katılık endeksi	Afganistan, Arnavutluk, Cezayir, Angola, Avusturalya, Azerbaycan, Bahamalar, Bahreyn, Bangladeş, Barbados, Belarus, Belize, Benin, Bolivya Çokuluslu Devleti, Botsvana, Brunei-Darusselam, Burkina Faso, Burundi, Cabo Verde, Kamboçya, Kamerun, Çad, Şili, Kolombiya, Kongo, Kosta Rika, Fildişi Sahili, Hırvatistan, Küba, Kongo Demokratik Cumhuriyeti, Cibuti, Dominik Cumhuriyeti, Ekvator, Mısır, El Salvador, Esvatini, Etiyopya, Fiji, Gabon, Gambiya, Gürcistan, Gana, Guam, Guatemala, Gine-Bissau, Guyana, Haiti, Honduras, Macaristan, Hindistan, İran İslam Cumhuriyeti, Irak, Jamaika, Ürdün, Kazakistan, Kenya, Kuveyt, Kırgızistan, Laos Demokratik Halk Cumhuriyeti, Lübnan, Lesotho, Liberya, Libya, Makao (Çin), Madagaskar, Malavi, Mali, Moritanya, Morityus, Moğolistan, Fas, Mozambik, Myanmar, Namibya, Nepal, Nikaragua, Nijer, Nijerya, İşgal Altındaki Filistin Toprakları, Umman, Pakistan, Panama, Papua Yeni Gine, Paraguay, Filipinler, Porto Riko, Katar, Moldova Cumhuriyeti, Romanya, Ruanda, Suudi Arabistan, Senegal, Sırbistan, Sierra Leone, Somali, Güney Sudan, Sri Lanka, Sudan, Surinam, Suriye Arap Cumhuriyeti, Tacikistan, Togo, Trinidad ve Tobago, Tunus, Uganda, Birleşik Arap Emirlikleri, Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti, Uruguay, Özbekistan, Venezuela Bolivar Cumhuriyeti, Vietnam, Yemen, Zambiya, Zimbabve
COVID-19 vaka yaygınlığına dayalı ekstrapolasyon	COVID-19 vaka yaygınlık ikame göstergesi, Ayrıntılı alt bölge	Butan, Orta Afrika Cumhuriyeti, Komorlar, Ekvator Ginesi, Eritre, Fransız Polinezyası, Gine, Maldivler, Yeni Kaledonya, Saint Lucia, Saint Vincent ve Grenadinler, Sao Tome ve Principe, Doğu Timor, Amerika Birleşik Devletleri Virgin
Bölgeye dayalı ekstrapolasyon	Ayrıntılı alt bölge	Kanal Adaları, Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti, Samoa, Solomon Adaları, Tonga, Türkmenistan, Vanuatu, Batı Sahra

Notlar: (1) Dahil edilen referans bölgeler ILO'nun modellediği tahminlerin yapıldığı ülkelere ve bölgelere tekabül etmektedir. (2) Ülkeler ve bölgeler 2. Çeyrek için kullanılan yaklaşımın türüne göre sınıflandırılmıştır. (3) Bick ve Blandin (2020) tarafından yapılan çalışmanın sonuçları ABD'de Nisan ayında çalışılan süredeki azalmayı hesaplamak için kullanılmıştır. İsviçre'nin ekonomik faaliyetlerinin Avro Bölgesi ile korelasyonu dikkate alınarak, ilgili ülkedeki girdi için Avro Bölgesi PMI kullanılmıştır. Son olarak, 1. Çeyrekte Çin'e olan etkiyi modellemek için, bağımsız regresyon değişkeni (kaybedilen süre) ve 2. Çeyreğe ait mevcut Google Trends verileri Çin için söz konusu olan sonucu ekstrapole etmek için regresyonda kullanılmıştır. Bunun nedeni, ekstrapolasyonun hedef ülkenin ortalama olarak kayda değer ölçüde etkilendiği bir çeyrekte yapılması gereğidir. Ayrıca, ILO Monitör'ün bir önceki baskısından bu yana 1. Çeyrekte Çin'le ilgili yeni bir bilgi mevcut olmadığı için, ilk çeyreğe ait tahmin güncellenmiştir.

► Tablo A4. Bölgelere göre 2020 1. ve 2. Çeyrekte çalışma saatlerinde azalış tahminleri

Referans bölge	Dönem	Eşdeğer tam zamanlı iş sayısı (haftada 40 saat) (milyon)	Eşdeğer tam zamanlı iş sayısı (haftada 40 saat) (milyon)	Kaybedilen çalışma saatlerinin oranı (%)
Dünya	2020 1. Çeyrek	165	135	4.8
	2020 2. Çeyrek	365	305	10.7
Dünya: Düşük gelirli	2020 1. Çeyrek	4	4	1.7
	2020 2. Çeyrek	23	19	8.8
Dünya: Alt-orta gelirli	2020 1. Çeyrek	24	20	1.9
	2020 2. Çeyrek	140	115	11.4
Dünya: Üst-orta gelirli	2020 1. Çeyrek	125	105	8.8
	2020 2. Çeyrek	140	115	9.9
Dünya: Yüksel gelirli	2020 1. Çeyrek	13	10	2.3
	2020 2. Çeyrek	65	55	12.2
Afrika	2020 1. Çeyrek	8	6	1.7
	2020 2. Çeyrek	42	35	9.5
Amerika Kıtaları	2020 1. Çeyrek	7	6	1.7
	2020 2. Çeyrek	60	49	13.1
Amerika Kıtaları: Yüksek Gelirli	2020 1. Çeyrek	2	2	1.1
	2020 2. Çeyrek	29	25	16.5
Latin Amerika ve Karayipler	2020 1. Çeyrek	5	4	1.9
	2020 2. Çeyrek	31	26	10.9
Orta Amerika	2020 1. Çeyrek	1	1	1.7
	2020 2. Çeyrek	7	6	8.8
Güney Amerika	2020 1. Çeyrek	4	3	2.0
	2020 2. Çeyrek	22	18	11.8
Kuzey Amerika	2020 1. Çeyrek	2	2	1.3
	2020 2. Çeyrek	28	23	17.0
Kuzey Amerika: Yüksek Gelirli	2020 1. Çeyrek	2	2	1.3
	2020 2. Çeyrek	28	23	17.0
Arap Devletleri	2020 1. Çeyrek	2	1	2.1
	2020 2. Çeyrek	8	6	10.3
Asya-Pasifik	2020 1. Çeyrek	135	115	6.5
	2020 2. Çeyrek	210	175	10.0
Asya-Pasifik: Yüksek Gelirli	2020 1. Çeyrek	1	1	0.7
	2020 2. Çeyrek	4	4	3.4

► Tablo A4. (devamı)

Referans bölge	Dönem	Eşdeğer tam zamanlı iş sayısı (haftada 40 saat) (milyon)	Eşdeğer tam zamanlı iş sayısı (haftada 40 saat) (milyon)	Kaybedilen çalışma saatlerinin oranı (%)
Doğu Asya	2020 1. Çeyrek	115	95	11.6
	2020 2. Çeyrek	85	70	8.4
Doğu Asya: Yüksek Gelirli	2020 1. Çeyrek	1	1	0.6
	2020 2. Çeyrek	3	2	2.6
Güneydoğu Asya-Pasifik	2020 1. Çeyrek	5	4	1.4
	2020 2. Çeyrek	35	29	9.9
Güneydoğu Asya	2020 1. Çeyrek	5	4	1.4
	2020 2. Çeyrek	33	28	10.0
Avrupa ve Orta Asya	2020 1. Çeyrek	12	10	3.0
	2020 2. Çeyrek	50	42	12.9
Avrupa ve Orta Asya: Yüksek Gelirli	2020 1. Çeyrek	9	7	4.2
	2020 2. Çeyrek	29	24	13.7
Kuzey, Güney ve Batı Avrupa	2020 1. Çeyrek	8	7	4.3
	2020 2. Çeyrek	26	22	14.2
Kuzey Avrupa	2020 1. Çeyrek	2	1	3.8
	2020 2. Çeyrek	6	5	12.2
Güney Avrupa	2020 1. Çeyrek	3	3	6.0
	2020 2. Çeyrek	10	8	17.3
Batı Avrupa	2020 1. Çeyrek	3	2	3.4
	2020 2. Çeyrek	11	9	13.3
Doğu Avrupa	2020 1. Çeyrek	2	2	1.7
	2020 2. Çeyrek	15	13	12.0
Orta ve Batı Asya	2020 1. Çeyrek	1	1	1.8
	2020 2. Çeyrek	8	7	11.4
Batı Asya	2020 1. Çeyrek	1	1	1.4
	2020 2. Çeyrek	5	4	11.6
BRICS ülkeleri	2020 1. Çeyrek	125	105	8.2
	2020 2. Çeyrek	165	140	10.8

BRICS = Brezilya, Rusya Federasyonu, Hindistan, Çin ve Güney Afrika

Not: 50 milyonun üzerindeki değerler en yakın 5 milyona; o eşliğin altındakiler ise en yakın milyona yuvarlanmıştır. Tam zaman eşdeğeri istihdam kayıpları, kaybedilen saat tahminlerinin büyüklüğünü göstermek üzere sunulmaktadır. Bu kayıplar şu şekilde yorumlanabilir: Çalışma saatlerindeki azalış münhasıran ve sonlu olarak tam zamanlı çalışanların bir alt kümesi tarafından uğranılmış ve kalan diğer çalışanlar hiçbir şekilde süre azalışı yaşamamış olsaydı, meydana gelecek çalışma süresi azalışıdır. Rakamlar, fiilen kaybedilen işler veya işsizlikte artış miktarı olarak yorumlanmamalıdır.

Ek 2. Test ve takibin işgücü piyasası için yararları

Test ve takip yoğunluğu ikame göstergesi

Analizi gerçekleştirmek için test ve takip (T&T) yoğunluğu için bir ikame gösterge tanımlanması gereklidir. Herhangi bir veri kısıtlaması olmaksızın, T&T'ye ayrılan kaynakların söz konusu stratejiyi uygulamak için gereken kaynaklara bölünmesiyle ortaya çıkan değişken kullanılacaktır. Pay kısmında, vakaların testi, takibi ve tecridine ayrılan kaynakların nüfusa bölünmesiyle elde edilen kalite açısından düzeltilmiş bir endeks kullanılacaktır. Bu endeksi ölçmek için, payda kısmında, (sadece fiilen tespit edilmiş vakaların değil) fiili COVID-19 vakalarının sayısının nüfusa bölünmesiyle elde edilen sayı kullanılacaktır, çünkü COVID-19 hastalarını yeterli şekilde takip ve tecrit etmek için gereken kaynakların, fiili vaka sayısı ile orantılı olarak artacağı varsayılabilir.^{30,31}

Maalesef, bu tür verilere erişim bulunmamaktadır. Bunun yerine, T&T stratejisine ayrılan kaynakların ölçüsü olarak, ülke düzeyinde gerçekleştirilen en son COVID-19 testi³² sayısının nüfusa bölünmesiyle ortaya çıkan sayı kullanılmaktadır. Bu değişkeni kullanmanın mantığı takibin ve diğer aktif önlemlerin test sayılarıyla olumlu şekilde ilişkilendirilecek olmasıdır; dolayısıyla, test sayıları vaka bulma, test etme, filyasyon, tecrit ve bakım genel yoğunluğunun ikame göstergesi olarak kullanılabilir.³³ Payda olarak, fiili COVID-19 vaka yaygınlığının ikame göstergesi olarak kullanılacak bir ölçüye ihtiyaç vardır. Teyit edilen vaka sayısının her ülkenin test uygulamalarına çok büyük ölçüde bağlı olduğu dikkate alınarak, bunun yerine fiili vakaların ikame göstergesi olarak ölen hasta sayısının nüfusa bölünmesiyle elde edilen sayı kullanılmaktadır.³⁴ Fson olarak, doğrudan oran yerine, oranın doğal logaritması kullanılmaktadır.³⁵

Modelin kuruluşu

T&T ve işgücü piyasasındaki aksamalar arasındaki bağlantıyı değerlendirmek için, T&T yoğunluğu ikame göstergesi ile (ILO'nun bugünü tahmin modelinden alınan) 2020'nin ikinci çeyreğindeki tahmini kaybedilen çalışma süresi arasındaki ilişki analiz edilmektedir. Bu iki değişken arasındaki ilişki basit doğrusal regresyon modeli kullanılarak değerlendirilmektedir. Söz konusu stratejiyi başarılı bir şekilde uygulama olasılığında (örneğin kaynaksal/ kurumsal kısıtlardan veya coğrafi konumdan dolayı) ulusal düzeyde var olan farklılıklardan bağımsız olarak, etkilenen ülkelerde T&T'nin tüm kanallardan toplam çalışma faaliyeti üzerindeki toplam etkisinin değerlendirilmeye çalışıldığını vurgulamak önemlidir. Son olarak, bu analizin yalnızca istatistiksel bağlantıyı ortaya koyacağı ve neden çikarsama çalışması olarak yorumlanmaması gerektiği vurgulanmalıdır.

Örnekleme büyüklüğünü artırmak

Sonuçları ana metinde sunulmuş olan çalışmada yüksek frekanslı ekonomik ve işgücü piyasası verilerinin mevcut olduğu gözlemleri içeren ILO'nun bugünü tahmin etme modelinin yüksek kaliteli tahminleri kullanılmaktadır. Bununla birlikte, küresel salgın nedeniyle kaybedilen çalışma sürelerine dair tahminler başka ülkeler için de mevcuttur. Bu durumdaki tahminler ekonomik olmayan veriler kullanılarak ekstrapole edilmektedir (daha fazla ayrıntı için bkz. Teknik Ek 1). Örnekleme sadece en yüksek kalitedeki tahminlerle sınırlamak, taraflı olmaktan kaçınmak için iyi bir strateji olsa da, bu yaklaşım istatistiksel bilgi kaybını da içermektedir. Mevcut çalışmanın amacı elde bulunan tüm bilgi setini kullanarak temel tanımlamayı tamamlamaktır.³⁶ Ana metinde açıklandığı

30 T&T stratejisinde kullanılan girdilerin nüfusa göre değil hastalığın yaygınlığına göre ölçeklendirildiğini vurgulamak önemlidir. Bunun gerekçesi nettir: Gereken T&T düzeyi, fiili vaka sayısı ile orantılıdır, vaka sayısı konusunda ise nüfus sadece potansiyel bir belirleyicidir. Eleştirel bir bakış açısıyla, bu önlemin ardıl bir analiz için tasarlandığı söylenebilir; dolayısıyla, bu ölçü test sayısının nüfusa orantılı olduğu planlama çalışmalarında tamamen uygundur.

31 Hem pay hem de payda nüfusa bölünecektir. Aritmetik olarak bu gerekli değildir, çünkü etki ortadan kalkmaktadır; bununla birlikte, bu unsur gösterim değerinden dolayı kullanılmaktadır.

32 En son 22 Mayıs 2020'de güncellenen "Our World in Data" internet sitemizde yer alan J. Hasell et al.: "[To understand the global pandemic, we need global testing - the Our World in Data COVID-19 Testing dataset](#)" adlı çalışma.

33 Bunun tek nedeni, bu tür ölçülerin test sayısına kıyasla ikincil öneme sahip olması değil vaka bulma, filyasyon ve vaka tecrit konusundaki veri sınırlamalarıdır. İlgili ulusal makamları test verilerinde yaptıkları gibi bu tamamlayıcı ölçülerle ilgili verileri yayımlamaya ve paylaşmaya teşvik etmek isteriz.

34 Eksik sayma ve test yapma konusundaki sınırlamalar dahil olmak üzere ölen hastaların kaydedilmesiyle ilgili uygulamaların uluslararası karşılaştırılabilirliğine dair sınırlamaların farkındayız. T&T yoğunluğuyla öldürücülük oranı arasındaki ters orantının söz konusu değişkenin fiili vaka sayısı için makul bir istatistiksel ikame göstergesi olarak kullanılmasını engellemeyeceğini belirtmek önemlidir.

35 Logaritmayı mevcut bağlamda tahminimizle ilgili belirsizliği azaltmamızı sağlayan değişen varyansın etkisini azaltmak için kullanıyoruz.

36 Öte yandan, genişletilmiş kapsamı hareketlilik ve katılık verilerinin mevcut olduğu ülkelerle sınırlıyoruz (bkz. Teknik Ek 1).

gibi, kaybedilen çalışma saatleri ve T&T değişkenleri arasına basit doğrusal regresyon modeli konularak aynı çalışma yapılmaktadır. Elde bulunan kayıp çalışma saati tahminlerinin tümü kullanılarak, ülke sayısı 45'ten 79'a çıkarılmaktadır. Sonuçlar çok benzerdir: Tüm örneklem kullanılarak elde edilen katsayı $-0,009$ düzeyindedir (bu, mutlak değer olarak $-0,011$ olan önceki tahminden biraz düşüktür). Bununla birlikte, büyüyen örneklem daha düşük tahmini belirsizlik ortaya çıkarmaktadır: Katsayının t-istatistiği şu anda $-3,77$ 'dir (önceki değer $-2,95$ 'ti).

Alternatif ikame gösterge (I) – Pozitiflik oranının tersi

Bu bölümde T&T yoğunluğunun alternatif ikame göstergesi analiz edilmektedir. T&T'ye ayrılan kaynakları ölçmek için İkame göstergenin pay kısmı "nüfus başına test" şeklinde aynı kalmaktadır. Payda kısmında, kaynak ihtiyaçlarını ölçmek için, ölen hastalar yerine kişi başına düşen tespit edilmiş vaka kullanılmaktadır³⁷. Yukarıda değinildiği gibi, bu ölçü ulusal düzeydeki test uygulamalarına çok büyük ölçüde bağlıdır. Bununla birlikte, ölen hasta sayısının kullanılmasının da kendine özgü sınırlamaları olduğu için, bu alternatif çalışma bilgilendirici, tamamlayıcı bir analizdir. Son olarak, ana çalışmada olduğu gibi, oranın logaritması alınmaktadır.

Kaybedilen saatlerin oranının salgının başında kişi başına yapılan test sayısına göre regresyonu yapılarak, kaybedilen saat üzerinde kayda değer bir etki bulunmaktadır. Hem (yüksek frekanslı ekonomik verilere dayalı bugünü tahmin etme çalışması olan 45 ülkeyi içeren) sınırlı örnekleme hem de tam örnekleme, ortalama tahmini etki kayda değer düzeydedir. Etki, başlangıçta en düşük kişi başına test oranları olan ülkelerde %14 (tam örnekleme göre %13) iken, en yüksek test oranı olan ülkelerde %8'dir. Tahminlerin belirsizlik düzeyi yüksektir: Tahmini katsayılar sırasıyla $-0,011$ ve $-0,007$ iken t-istatistikleri sırasıyla $-1,89$ ve $-2,33$ 'tür. Yine de, tahmini katsayılar ve aralıklar önceki bölümde sunulan tahminlere benzer çıkmaktadır.

Alternatif ikame göstergeyi kullanmanın ana çalışmaya göre bir avantajı vardır: Bu gösterge küresel salgının erken aşamalarındaki T&T yoğunluğunu ölçmek için kullanılabilir.³⁸ Bu nokta, 1 milyon kişiye düşen tespit edilmiş vaka sayısı olarak belirlenmektedir. T&T'nin başlangıç aşamasını kullanmak ilginç bir sağlık çalışmasıdır çünkü bu yöntemle T&T yoğunluğu ikame göstergesinin, salgının herhangi bir ülkedeki seyriyle ilişkisi koparılmaktadır. Önemli bir nokta olarak, bu çalışmada kayda değer bir örneklem küçülmesi gerçekleşmektedir (sınırlı örneklem bu çalışmada 27 olmaktadır, tam örneklem ise 55'tir) çünkü test verileri çok daha yüksek tespit edilen vaka eşiklerinin geçilmesinden önceki dönemde pek çok ülke için mevcut değildir. Ayrıca, eksik veri örüntüsünde güçlü bir içsellik riski vardır, çünkü bir test programının uygulanmaya başlamasından önceki döneme ait veriler yok gibi görünmektedir. Çalışmanın sonuçları sıfırdan anlamlı düzeyde farklı değildir; tahmini katsayılar mutlak değer olarak daha küçüktür: $-0,007$ ve $-0,004$ (ilgili t-istatistikleri ise $-0,64$ ve $-1,06$ 'dır). Yine de, kaybedilen çalışma saatlerine dair tahminler ekonomik açıdan oldukça yüksek düzeyde kalmaktadır.

Alternatif ikame gösterge (II) – Test ve takip yoğunluğunu ölçmek için nitel bir değişken

Oxford COVID-19 Hükümet Önlemleri İzleyicisinin (OxCGRT) hükümetler tarafından başlatılan T&T girişimlerini yakalamayı amaçlayan iki nitel değişkeni vardır. Test için, değişkenin dört farklı yoğunluk düzeyine haritalanabilecek olan dört test uygulaması kategorisi vardır. Benzer şekilde, filyasyonun üç yoğunluk düzeyi vardır. Bu değişkenlerin mevcut analiz için ilginç olduğu net olarak görülmektedir çünkü bu değişkenler benimsenen politikalarla açık bir şekilde bağlantılıdır ve hem test hem filyasyon boyutlarını yakalamaktadır. Dezavantajlı taraftan bakıldığında, değişkenlerin nitel özelliği, onları uluslararası karşılaştırılabilirlik sınırlamalarına daha fazla tabi hale getirmektedir. Örneğin, geniş çaplı test ve kapsamlı filyasyon çalışmalarını ortaya koyan kamuya açık raporların sahada çok farklı sonuçları olabilmektedir. Temel tanımlama tabii ki karşılaştırılabilirlik sorunlarına tabi olsa da, test ve ölen hasta sayısının nicel özelliği daha az yoruma açık alan bırakmaktadır. Öte yandan, T&T konusundaki OxCGRT verileri tamamlayıcı bir analiz yapmak için harika bir fırsat sunmaktadır.

Yapılan analiz ana çalışmanın bir tekrarıdır: Normatif ikame göstergelerin bir fonksiyonu olarak kaybedilen saatlerin basit lineer regresyon modeli kullanılmaktadır. Analizi gerçekleştirmek için, belli bir ülkenin T&T stratejisi izleyip izlemediğini gösteren bir kukla değişken tanımlanmaktadır. Belirti gösteren tüm kişilere test yapılan ve kapsamlı filyasyon yapılan hallerde değişken 1 değerini alırken aksi hallerde 0 değerini almaktadır.³⁹ Ayrıca, örneklemin başında önemli miktarda günlük gözlem eksikliği olan (mevcut ülke sayısının %5'ini oluşturan) ülkeler ve bir aykırı değer analizin kapsamı dışında tutulmaktadır. Tahmini kaybedilen saat sayısının, zaman içinde T&T

37 T&T yoğunluğuna dair bu ikame gösterge, COVID-19 testi pozitiflik oranının tersi olarak da ifade edilebilir.

38 Özellikle de küçük ülkelerde küresel salgının erken aşamalarındaki ölü sayısına dair son derece yüksek düzeyde bilgi kirliliği vardır.

39 Nitel tanımlar, veri kaynağı kategorilerine tekabül etmektedir ve nitel tanımların birleşimi ana metinde açıklanan T&T stratejisini makul ölçüde iyi şekilde yansıtmaktadır.

kukla değişkeninin ortalama değerine karşı regresyonu yapılmaktadır. Son olarak, önceki çalışmalarda olduğu gibi, kısıtlı bugünü tahmin örneklemi (yüksek frekanslı ekonomik verileri kullandığı için daha güvenilir kabul edilebilecek olanlar) veya tam örneklem kullanılmaktadır. Özellikle de kısıtlı örneklem durumunda, sonuçlar ana çalışmaya nitel açıdan benzerdir. T&T yoğunluğunun en düşük olduğu uçtan en yüksek olduğu uca kadarki tahmini aralıklar, kaybedilen saatler açısından, kısıtlı örneklemin %11'i ile %5'i arasındadır (tam örnekleme aralık %10,5 ile %8,5 şeklindedir). Bu çalışmadaki belirsizlik, ana çalışmadakinden önemli ölçüde yüksektir, eğim katsayılarıyla bağlantılı t-istatistikleri, 43 ülke ve 139 ülke senaryosunda sırasıyla -2,80 ve -2,01 olarak hesaplanmaktadır.

Bu alternatif ikame gösterge, küresel salgının erken aşamalarındaki T&T yoğunluğunu ölçmek için de kullanılabilir. Bu nokta, 1 milyon kişiye düşen tespit edilmiş vaka sayısı olarak belirlenmektedir. T&T'nin başlangıç aşamasını (ikinci çeyrekte kaybedilen saatler üzerindeki etkiyi analiz etmek için) kullanmak ilginç bir sağlamlık çalışmasıdır çünkü bu yöntemle T&T yoğunluğu ikame göstergesinin, salgının herhangi bir ülkedeki seyriyle ilişkisi koparılmaktadır. Bu çalışmadaki sonuçlar öncelikle çok benzerdir. Ortalama tahmini kayıp saat yüzdesel aralığı kısıtlı örneklem için %11 ile %6 arasında, tam örneklem için %10,5 ile %8 arasındadır. Bağlantılı t-istatistikleri, 37 ülke ve 112 ülke senaryosunda sırasıyla -2,37 ve -2,58 olarak hesaplanmaktadır.

Etkinin politika yönlendiricileri

Bu bölümde, ana analizde tespit edilen bağlantının potansiyel politika yönlendiricilerini ortaya çıkarmak için iki ilave çalışma yapılması düşünülmektedir. Öncelikle, kurumsal kalitenin ölçüsü olarak bir kontrol değişkeni eklenmektedir. Bu amaçla Dünya Bankası Yönetişim Göstergeleri, özellikle de hükümet etkililik endeksi kullanılmaktadır⁴⁰. Bu çalışma, çalışma saatlerinde T&T ile bağlantılı olarak daha az kayıp yaşanmasının T&T ikame göstergesiyle korele olabilecek olan hükümetin etkililiğiyle doğrudan ne ölçüde açıklanabileceğine dair içgörü sunmaktadır. Hem (yüksek frekanslı ekonomik verilere dayalı bugünü tahmin etme çalışması olan 45 ülkeyi içeren) kısıtlı örneklem hem de (diğer verilere dayalı olarak ekstrapolasyonların olduğu 78 ülkeyi içeren) tam örneklem için regresyon sonuçları, çalışma saatlerindeki kayıpla bağlantı açısından neredeyse hiçbir değişiklik göstermemektedir. Tahmini eğim katsayıları -0,0011 ve -0,009 olarak kalmaktadır ve t-istatistikleri hafifçe değişerek -2,85 ve -3,77 değerlerini almaktadır. Bu arada, hükümet etkililiği değişkeni, kaybedilen saatler üzerinde, önemli derecede (-0,26 ve -1,23 şeklinde t-istatistikleriyle) belirsizlikle olsa bile negatif bir etkiyi göstermektedir.

İkinci olarak, COVID-19'u kontrol altına almak için alınan önlemlerin katılık derecesini ölçen Oxford Katılık Endeksi bir kontrol değişkeni olarak eklenmektedir. Bu çalışmanın amacı, işgücü piyasasında T&T ile bağlantılı olarak daha az aksama yaşanmasının ne ölçüde diğer tüm potansiyel kanallara kıyasla kamu politikası kanalından (kısıtlamalardan kaçınmadan veya kısıtlamaların olasılığını ve sertliğini azaltmadan) kaynaklandığını belirlemektir. Bu çalışma sadece kısıtlı örnekleme (doğrudan bugünü tahmin ve katılık verileri olan 45 ülkeyle) yapılabilmektedir, çünkü Oxford Katılık Endeksi doğrudan ekstrapole edilmiş tahminlerde kullanılmaktadır. T&T ve saat kaybı arasındaki tahmini bağlantı katsayısı hafif bir düşüşle -0,008 düzeyine inmektedir. Katılık endeksi, beklendiği üzere, 0,001'lik pozitif bir katsayı ortaya çıkarmaktadır. Bağlantılı t-istatistikleri T&T yoğunluk katsayısı için -2,27, katılık katsayısı için 3,51'dir. Her iki büyüklük de iki değişken arasında güçlü bir bağlantının var olduğunu göstermektedir.

Ayrıca kaybedilen saat ölçüsünün, istihdamı koruma programları gibi krizin etkilerini hafifletmek için uygulanan bazı işgücü piyasası politikalarından doğrudan etkilenmediği belirtilmelidir.

Test ve takibin maliyetini hesaba katmak

Ana metinde bahsedildiği gibi, T&T programlarının maliyetini tahmin etmek için elde çok sınırlı veriler bulunmaktadır. Ancak, mevcut veriler T&T müdahalelerinin, küresel salgının genel ekonomik sonuçlarına kıyasla çok daha az maliyetli olduğunu göstermektedir. Örneğin, Birleşik Krallık Hükümeti kısa süre önce COVID-19'la mücadelenin bir parçası olarak sağlık ve kamu hizmetleri için ilave 5 milyar Sterlin tutarında kaynak aktarmayı taahhüt etmiştir⁴¹ (bu tutar, yıllık GSYH'nin %0,25'i kadardır). Karşılaştırma yapmak gerekirse, Birleşik Krallık Merkez Bankası (Bank of England) 2020'nin ikinci çeyreğinde GSYH'deki kaybın 100 milyar Sterlinden fazla olacağını tahmin etmiştir.⁴² Bu bölümde T&T'nin maliyetleriyle ilgili mevcut doğrudan kanıtlar tartışılmaktadır.

Öncelikle, test konusunda elde olan verilere bakılmalıdır. Test başına genel maliyetler Almanya ve Kore Cumhuriyeti için medya tarafından sırasıyla 200€ ve 135\$ olarak bildirilmiştir, öte yandan Amerika Birleşik Devletleri'ndeki

40 <https://info.worldbank.org/governance/wgi/Home/Documents>.

41 Birleşik Krallık Hazinesi: *Policy paper: Budget 2020*, güncelleme tarihi: 12 Mart 2020.

42 İngiltere Merkez Bankası: *Monetary Policy Report May 2020* (Londra, 2020).

Tıbbi Bakım Merkezleri ve Tıbbi Yardım Servisleri hükümet tarafından karşılanan geri ödeme tutarını 100\$ olarak belirlemiştir.⁴³ Almanya için daha sonra yayımlanan raporlar test başına 40€'luk bir genel maliyete işaret etmektedir, maliyetlerdeki düşüş belki de ölçek ekonomisinden veya geliştirilen yeniliklerden kaynaklanmaktadır.⁴⁴ 135\$'lık maliyet kullanılarak ve 1 Mayıs 2020'ye kadar yapılan testler dikkate alınarak, yeterli bir T&T stratejisi olarak kabul edilebilecek olan Kore Cumhuriyeti'nin test programının yaklaşık 80 milyon \$ maliyetinin olduğu sonucu çıkarılabilir (ülkenin 2019'daki GSYH'si 1 milyar 600 milyon \$'ın üzerindedir). Aynı veriler kullanılarak, kişi başına en yoğun test programlarından birini uygulayan İzlanda'nın, en yüksek olarak bildirdiği test maliyeti olan 200€ üzerinden bir hesaplama yapılırsa toplam 10,5 milyon \$ harcadığı söylenebilir (ülkenin 2019'daki GSYH'si 24 milyar \$'ın üzerindedir). İleriye doğru bakıldığında, gereken test düzeyi artabilecek olsa da, testin, tespit, filyasyon ve tecrit stratejisinin sadece bir bölümünü oluşturduğunu vurgulamak çok önemlidir. WHO tarafından tavsiye edilen test stratejisi⁴⁵ yüksek derecede hedeflidir.⁴⁶ Çok yüksek maliyetli olabilecek olan kitlesel, genel testlere kapsamlı bir T&T stratejisinin doğru şekilde uygulanması için muhtemelen ihtiyaç duyulmayacaktır.

Testi takip ve vaka tecridiyle birlikte kullanmanın önemi hem kamu sağlığı açısından⁴⁷ hem de az önce savunulduğu gibi, ekonomik açıdan nettir. Filyasyon maliyetlerini tahmine dair veriler test maliyetine dair verilerden bile daha azdır; bu yüzden, takip programları konusunda halka açık veriler bulunması gerçekten çok yararlı olacaktır. Amerika Birleşik Devletleri için, 100.000 filyasyon görevlisine ihtiyaç duyulacağı ve görevlilerin toplam maliyetinin 3,6 milyar \$ olacağı tahmin edilmiştir⁴⁸ (bu tutar, ABD'de kısa süre önce onaylanmış olan destek paketinin yaklaşık %0,2'si kadardır), öte yandan bazı kaynaklar filyasyon maliyetine dair çok daha yüksek tahminlerde bulunmuştur.⁴⁹ Nüfusu ABD'nin yaklaşık beşte biri olan Birleşik Krallık'ta, Hükümet 18.000 filyasyon görevlisini işe almayı planlamaktadır.⁵⁰ Bu sayılar kesinlikle kayda değer fakat göz korkutucu olmayan sayılardır⁵¹. Örneğin, 2010'da ABD'deki nüfus sayımında 564.000 kişi görevlendirilmiştir.⁵² T&T maliyetleri, kısıtlama önlemlerinin ortaya çıkaracağı ekonomik maliyetin sadece küçük bir bölümü kadardır. Ayrıca, filyasyon programları, çökmüş durumda olan bir işgücü piyasasında (özellikle de işgücü piyasasına yeni girenler olmak üzere) çalışanlar için değerli bir (geçici) istihdam kaynağı olabilir, bu da T&T önlemlerinin fırsat maliyetini azaltacaktır.⁵³

43 M.J. Kim and S. Denyer: *"South Korea is doing 10,000 coronavirus tests a day. The U.S. is struggling for even a small fraction of that"*, in *The Washington Post*, 13 Mar. 2020; A. Freund: *"How does testing for the coronavirus work?"*, *Deutsche Welle*, 4 Mar. 2020; Centers for Medicare and Medicaid Services (CMS): *"CMS increases Medicare payment for high-production coronavirus-lab tests"*, 15 Nis. 2020.

44 C. Hecking: *"Ungenutzte Corona-Testkapazitäten: Gefährlicher Geiz"*, in *Der Spiegel*, 14 May 2020.

45 WHO: *Laboratory testing strategy recommendations for COVID-19: Interim guidance*, 21 Mar. 2020.

46 Öte yandan stratejinin belli bir genel epidemiyolojik izleme unsuru içerdiği belirtilmelidir.

47 Bu nokta 16-24 Şubat 2020'de yapılan WHO-Çin COVID-19 ortak çalışması sonucu hazırlanan raporda yer alan şu tavsiyede net olarak belirtilmiştir: "Aktif, kapsamlı vaka bulmayı ve acil test yapmayı ve tecrit etmeyi, itinalı filyasyonu ve hastayla yakın temasta bulunanları titizlikle karantinaya almayı önceliklendirmek".

48 Johns Hopkins Center for Health Security: *A national plan to enable comprehensive COVID-19 case finding and contact tracing in the US*, 10 Nis. 2020.

49 H. Yan: *"Contact tracing 101: How it works, who could get hired, and why it's so critical in fighting coronavirus now"*, CNN, 15 May 2020.

50 S. Boseley: *"NHS app, testing and contact-tracing: How will the UK's coronavirus plan work?"*, in *The Guardian*, 28 Nis. 2020.

51 Filyasyonun verimliliğini artıracak teknolojik araçlara ve ayrıca bu araçları kullanmanın veri gizliliği açısından sonuçlarına özellikle dikkat edilmiştir. 29 Nisan 2020 tarihinde *Nature* Dergisinin başyazısında haklı olarak belirtildiği gibi, filyasyonla ilgili her türlü teknolojik ilerlemenin sadece verimli olduğunun ortaya konması değil aynı zamanda da veri gizliliği ve güvenliği endişelerini ele alması gereklidir. Ayrıca, aynı başyazıda net olarak ortaya konduğu gibi, teknolojik araçların başarıya katkıda bulunduğu düşünülen ülkelerde, halihazırda güçlü bir T&T programı vardı. Her halükarda, teknolojik ilerlemeler filyasyon ekiplerine daha verimli çalışma konusunda yardım edebilecek olsa da, bunlar T&T stratejisinin uygulamanın önkoşulu değildir.

52 E. Richards: "The 2010 Census: The employment impact of counting the nation", in *Monthly Labor Review*, Mart 2011, ss. 33-38

53 ILO: *COVID-19 and the health sector*, bilgi notu, 20 Nis. 2020.

Ek 3. Gençler ve COVID-19 Küresel Anketi

Gençler ve COVID-19 Küresel Anketi ILO ve Birleşmiş Milletler Çocuklar ve Gençler Büyük Grubu, AIESEC, Avrupa Gençlik Forumu, Avrupa Birliği Afrika için Acil Durum Güven Fonu ve Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiserliği gibi Gençler için İnsana Yakışır İşler Küresel İnisiyatifi'nin ortakları tarafından tasarlanmıştır. Çevrimiçi anket 21 Nisan - 21 Mayıs 2020 arası dönemde, çevrimiçi (olasılığa dayalı olmayan) kartopu örnekleme yoluyla görevlendirilen katılımcılarla yapılmıştır. 23 dilde sunulan anket 21 Mayıs 2020 itibarıyla 18-39 yaş arası toplam 13.938 birey tarafından doldurulmuştur. Verilerin temizlenmesinden sonra, nihai örneklem 13.329 gözlemden oluşmuştur. Nihai veri setindeki anket katılımcıları tüm ILO bölgelerinden ve gelir gruplarından 112 ülkeyi temsil etmektedir.

Veri seti 18-29 yaş arası gençler grubu (11.179 birey) ve 30-39 yaş arası karşılaştırma grubu (2.150 birey) olmak üzere ayrılmıştır. Ankete yanıt verenlerin büyük çoğunluğu (%64'ü) kadın olup çoğu ya 18-24 yaş aralığında (%61'i) ya da 25-29 yaş aralığındadır (%23'ü). Ankete yanıt verenlerin yaklaşık %60'ı yükseköğrenim görmüştür, %27'si ise en az ortaöğrenim diploması sahibidir.

Analiz boyunca, anket katılımcılarıyla benzer eğitim profiline sahip genel nüfus arasındaki yaş ve cinsiyet farklılıklarını düzeltmek için nüfus ağırlıkları kullanılmıştır. Ağırlıklar ILOSTAT'ın tüm Üye Devletlerdeki mevcut yaşa (18-29 yaş, 30-39 yaş), cinsiyete ve eğitim düzeyine göre ayrıştırılmış çalışma yaşındaki nüfus verilerine dayalıdır.⁵⁴ Her ülkeye dair gözlem sayısındaki önemli farklılıkları ele almak için, sonuçlar coğrafi bölge ve gelir grubu düzeyine göre ağırlıklandırılmaktadır.⁵⁵ ILO Monitör'ün bu baskısında sunulan sonuçlar verilerin ilk analizine dayalıdır ve daha fazla incelemeye ve sağlık kontrolüne tabi tutulacaktır.

54 Gerekli nüfus dağılımının mevcut olmadığı ülkelerde, ağırlıklar aynı gelir grubunda veya bölgede bulunan ülkelerdeki verilere dayalı olarak hesaplanmıştır. Ağırlıkların hesaplanamamasından ya da bir ülke tarafından çok az sayıda (10'un altında) yanıt verildiğinden dolayı toplam 609 yanıt analiz dışında bırakılmıştır.

55 Gelir gruplarına (4) ve ILO coğrafi bölgelerine (5) dayalı olarak, ankete yanıt veren herkes 20 ülke grubundan birine atanmıştır, daha sonra da yaş gruplarına (18-29 yaş, 30-39 yaş) ve cinsiyete (kadın, erkek) dayalı olarak hücrelere ayrılmıştır. Ağırlıklar belli bir hücrede temsil edilen (ilgili gelir-bölge grubundaki tüm ülkelerdeki) nüfus toplamının o hücredeki ankete cevap veren kişi sayısına bölünmesiyle ortaya çıkan sayıya eşittir. Bu prosedür, ülke nüfusuna kıyasla nispeten az gözlem elde edilen ülkelerden gelen temsilcilere yüksek ağırlık verilmesinin önüne geçilmesini mümkün kılmaktadır.